

közgazdász

ALAPÍTVÁ 1951

BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
KÖZPONTI KÖNYVTÁR TULAJDONÁSA

MAGYARORSZÁG LEGRÉGEBBEN MEGJELENŐ FELSŐOKTATÁSI LAPJA

LVII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM | 2016. MÁRCIUS

Rektorválasztás

4 Interjú Láncki
Andrással

Lassuló világgazdaság

6 Mélyponton a
tőzsde

A legkeresettebb fiatal színésznő

22 Interjú Döbrösi
Laurával

Leiskolázva

Klikkeljük
ki
a KLIK-et

Volt egyszer egy T kar

A nemrégiben bekövetkezett szervezeti változások után új nevet kapott egyetemünk (volt) Társadalomtudományi Kara, mely immár Társadalomtudományi és Nemzetközi Kapcsolatok Kar néven folytatja tovább tevékenységét.

A kar új nevét méltán viselheti, hisz a korábbi szinte csak társadalomtudományi témájú képzési kínálat mellett a Világgazdaságtan Intézet áthelyezésével (mely fizikailag is a C épületbe költözik), immár a Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás mesterszak is a kar kínálatában szerepel. Ezáltal a most felvételizők már a Társadalomtudományi Karhoz nyújtották be jelentkezésüket, remélve, hogy szeptembertől annak hallgatói

létszámát növelhetik. Természetesen a karon végzett, és tanulmányait folytatni kívánó hallgatókat a mesterképzés befejezése után a továbbiakban is várja a Nemzetközi Kapcsolatok Doktori Iskola függetlenül attól, hogy Nemzetközi tanulmányok vagy Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás mesterszakon végeztek. Érdemes a szakok mellett a kar nemzetközi kapcsolatait és képzéseit is kiemelni. A hagyományos

erasmusos partnerintézetek mellett a Nemzetközi tanulmányok alapszakon tanuló hallgatók a Nottingham Trent Universityvel kötött megállapodás keretein belül vehetnek részt egy kettős-diploma programban, míg a Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás mesterszak hallgatói előtt nyitva áll a holland Rijksuniversiteit Groningen, a bambergi Otto Friedrich Egyetem, a kolozsvári Babes-Bolyai Egyetem, illetve a SCRIBE 21 program keretein belül két ausztrál egyetem is.

ZSILA HAJNALKA

Kihívások a közgazdászoktatásban

Idén is a Corvinus Egyetem adott otthont a Kárpát-medencei Közgazdász Konferenciának, amelyet a magyar nyelvű gazdasági képzésekre fókuszálva tartottak meg február 11-12-én. Az esemény résztvevői célkitűzésként megfogalmazták a hazai és a határon túli felsőoktatási intézmények együttműködését, annak érdekében, hogy a magyarság csökkenő létszáma ellenére versenyképesek maradjanak. Dr. Rostoványi Zsolt, a BCE rektorának köszöntőjét követően Dr. Windisch László, az MNB elnöke tartott előadást a jegybank oktatásban betöltött szerepéről. Kiemelte, hogy a megújult Nemzeti Banknak részt kell vennie a pénzügyi edukációban minden képzési szinten, hiszen ezen múlik az emberek felelős gazdasági gondolkodása. Rendkívül fontos ezen belül,

hogy a közgazdászokat is ennek szellemében képezzék, és ez alól nem maradhat ki a határon túlra szorult magyarság sem. Emiatt támogatta a rendezvényt a Pallas Athéné Domus Concordiae Alapítvány, és ezért jött létre a Jegybanki Tanszék is a Corvinuson.

A nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár, Szilágyi Péter elmondta, 2016 a külhoni fiatal vállalkozók éve, ennek keretein belül minden lehetséges támogató eszközzel próbálják elősegíteni a szülőföldön, illetve Magyarországon maradásukat. Ehhez pénzügyi, ta-

nulási és kapcsolatépítési lehetőségeket is biztosítanak számukra. Előadása kapcsán kitért arra is: a Design Terminál egészében biztosan nem szűnik meg, a megfelelő szakemberekkel továbbra is együtt fog működni a Nemzetgazdasági Minisztérium. Dr. Maruzsa Zoltán, az Oktatási Hivatal elnöke azt hangsúlyozta, nem elég akarni, tudni is kell oktatni, valamint ki kell tölteni a „képzési lyukakat”, vagyis minden határon túli területen elérhetővé tenni a főbb gazdasági képzéseket is.

A nyitó előadásokat a határon túli intézmények bemutatkozása követte, majd a kétnapos program workshopkal folytatódott, ahol a határon túli felsőoktatás helyzetét, kihívásait és fejlődési lehetőségeit vitatták meg.

PEKOLI MIKLÓS

Könyvtárfejlesztés az egyetemen

A 2015/2016-os tanév tavaszi szemeszterében újabb fejlesztésekkel örvendeztettek meg minket a könyvtár dolgozói.

Immáron lehetőség van ingyenes előjegyzésre – ami igen hasznos a ritka könyvek tekintetében, illetve a tankönyvek kölcsönzési ideje a szorgalmi időszakban tíz napra módosult. Sokaknak könnyebbé vált, hogy azon köteteket is haza lehet éjszakára vinni, amelyeket eredetileg csak helyben lehetne használni. Ehhez nem kell mást tennetek, mint a zárás előtti órában bemenni a könyvtárba, és birtokba venni a kívánt példányt. A szakdolgozatíróknak és a TDK-soknak – de persze mindenkinek – jó hír, hogy a

könyvtár honlapján bevezetett EDS közös keresővel egyszerre van lehetőség kutakodni a könyvtári és ingyenes adatbázisokban.

Emellett az infrastrukturális fejlesztésekre is érdemes figyelni. A konzultációs szobákban a falra szerelt televíziókkal könnyebben

tudtok készülni a prezentációkra. Ha eddig bosszankodtál, hogy nem tudsz enni a könyvtárban, akkor ennek a hírnek kiváltképp örülni fogsz: a harmadik emelten kialakítottak egy étkezésre kijelölt helyet, azaz egy szendvicsszobát. Ha néha kiszaladnál a könyvtárból, de nincs kedved magaddal vinned a laptopodat, akkor az információs pontoknál ingyenesen kérhető laptopzárat neked találták ki. Ezekkel a fejlesztésekkel most már te is biztosan a könyvtárban fogod eltölteni a lyukasórákat, a vizsgaidőszaki hajrában pedig még lehet, hogy be is akarsz költözni.

BUJDOSÓ BEÁTA ZITA

Megalakult a BCE Konzisztórium

Palkovics László oktatásért felelős államtitkár év elején tett bejelentésének megfelelően februártól megalakultak a konzisztóriumok a felsőoktatási intézményekben, így a Budapesti Corvinus Egyetemen is. Palkovics január végi sajtótájékoztatóján elmondta: a testületek előzetes egyetértése szükséges az intézményfejlesztési tervek, az éves költségvetés, a vagyongazdálkodási terv elfogadásához, valamint gazdálkodó szervezet alapításához és gazdálkodó szervezetben része-

sedés szerzéséhez. A konzisztóriumok tagjai minden esetben a rektor és a kancellár, három tagot pedig az oktatásért felelős miniszter delegál az intézmény gazdasági-társadalmi környezete, illetve az intézmény és a hallgatói önkormányzat javaslatára. A tagok megbízatása öt évre szól, újraválaszthatók, és társadalmi munkában végzik a tevékenységüket.

A BCE Konzisztórium 2016. február 10-én tartotta alakuló ülését. Egyetemünk Konzisztóriumának

tagjai Rostoványi Zsolt rektor úr, Pavlik Livia kancellárasszony, valamint a Balog Zoltán miniszter úr által delegált Krisán László, Rólek Ferenc és Windisch László. Rólek Ferenc és Windisch László urakat a miniszter az egyetem javaslatára, Krisán László urat pedig a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara javaslatára jelölte ki. A Konzisztórium elnökének az alakuló ülésen a tagok Krisán László urat választották.

BOGATIN BENCE

Fotó: Kommunikációs Iroda

Campus Mundi – ösztöndíj a nagyvilágba

Újabb ösztöndíj-lehetőségre kaptak felhívást egyetemünk külföldi részképzésre pályázó hallgatói. Az ösztöndíjalapot az Emberi Erőforrások Minisztériuma hozta létre a Széchenyi 2020 program keretein belül. Célja hazánk versenyképességének javítása többek között a hazai felsőoktatási intézmények nemzetközi szerepének növelése, és a felsőoktatás minőségének javítása által.

Fotó: Metzler Viktória

A 2016-tól 2021-ig tartó időszakban a tervek szerint országsszerte mintegy 9000 diáknak nyújtanak majd lehetőséget, hogy a program négy

alaptípusának (külföldi részképzés, külföldi szakmai gyakorlat, rövid külföldi tanulmányút, vagy kifejezetten a Stipendium Hungari-

cum program országaiba – például Kenya vagy Argentína – irányuló mobilitás) valamelyikén részt vehessenek.

A pályázatok benyújtására a kiutazás félévének függvényében egy tavaszi, illetve egy őszi forduló is a hallgatók rendelkezésére áll. A jelentkezési határidők programtípusonként eltérőek (a hagyományos részképzésre ez március 10-e volt), a tavaszi fordulóban április 10-e lesz. Az ösztöndíj előnye, hogy a programon keresztül a hagyományos Erasmus+ összegnél magasabb támogatás nyerhető el, – ha a pályázó elnyerte az Erasmus+ támogatást is, nyilatkoznia kell, hogy melyik támogatási formát veszi igénybe – illetve, hogy a Campus Mundi pályázatot a tengerentúli intézményekbe is be lehet adni.

A pályázat további feltételei, részletes leírása és a benyújtandó dokumentumsablonok a campusmundi.hu oldalon érhetőek el.

ZSILA HAJNALKA

Nem lesz versenytársa a rektorjelöltnek

Lánczi András egyedüli jelöltként pályázik a Budapesti Corvinus Egyetem rektori pozíciójára – tájékoztatta a Budapesti Corvinus Egyetem Rektorjelölt Választását Előkészítő Bizottságát az Emberi Erőforrások Minisztériuma.

Bár sajtóhírek eredetileg több jelölt indulását prognosztizálták, végül az egyetemünk Politikatudományi Intézetét 2002 óta vezető Lánczi Andrásé lesz az egyetlen pályázat a következő rektorválasztáson. Januárban még kormányzati forrásokra hivatkozva arról írt a Népszabadság, hogy a Corvinus rektorhelyettese,

Szántó Zoltán, illetve Zoltayné Paprika Zita, a Gazdálkodástudományi Kar vezetője is potenciális aspiránsnak számít, ám végül egyikük sem pályázta meg a pozíciót.

Az egyetem jelenlegi vezetőjének, Rostoványi Zsoltnak nem volt lehetősége pályázni, ugyanis nem kandidálhatnak a vezetői megbízásra olyan személyek, akik a rektori ciklus közben betöltik 65. életévüket. A stafétát nyáron átadó rektor ugyanakkor a Népszabadságnak február elején adott nyilatkozatában utalt arra, hogy amennyiben a szabályok lehetővé tették volna, mindenképpen megfontolta volna az újbóli indulást.

A rektori pályázatokat 2016. január 29-i határidővel kellett benyúj-

tani az EMMI-hez. A minisztérium február 19-én értesítette a Corvinus egyetemet az egyetlen induló személyéről, melyről az egyetemi polgárok végül március 1-jén kaptak hivatalos tájékoztatást.

A Rektorjelölt Választását Előkészítő Bizottság közleménye szerint Lánczi András rektori programja a Corvinus belső hálózatán keresztül már elérhető az egyetemi polgárok számára. A jelölt egy prezentáció keretében szóban is bemutatta pályázati anyagát április 4-én, egyetemünk főépületének IV. előadótermében. Az eseményen a rektori munkaterv ismertetésén túl a pályázó válaszol az előzetesen írásban, illetve a meghallgatás alkalmával feltett kérdésekre is. Az

egyetemi polgároknak a rektori programmal kapcsolatos észrevételeiket legkésőbb március 30-án éjfélig van lehetőségük e-mailben elküldeni a választás előkészítését bonyolító bizottságnak.

A rektorjelölt személyéről az egyetemi Szenátus április 18-i ülésén fog határozni. A döntés eredményét az egyetem az Emberi Erőforrások Minisztériumának fogja megküldeni. Az EMMI a korábban kiküldött fenntartói ütemezésnek megfelelően május 31-ig fogja feldolgozni a beérkezett anyagot, és továbbítja majd a Köztársasági Elnöki Hivatalba. A rektori megbízási okiratok tervezett átadásának időpontja 2016. június-júliusára várható.

BOGATIN BENCE

Egy nagy hajó lassan, egy kisebb sokkal gyorsabban fordul

Idén nyáron lejár Dr. Rosztoványi Zsolt rektori megbízása, a pozícióra az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2015 őszén elindította az utánpótlási folyamatot (részletek a Közgazdász 3. oldalán). A január 29-i határidőig az EMMI-hez – a találgatások ellenére – csak Dr. Láncki András, az Egyetem Politikatudományi Intézetének igazgatója nyújtott be pályázatot. A rektorjelölt-aspiráns egyetemi tanárt pályázataról és terveiről kérdeztük.

ket felmutatni, problémákat diagnosztizálni, ez egészen biztos, hogy nemzetközileg is piacképes. A közép-európaiságnak vannak oktatási-kutatási irányai, ezzel szerintem lehet eredményeket és forrásokat is szerezni. Hogy saját példát említsek: Magyarországon még mindig nem indulhat el politikai gazdaságtan, szakindítási stop van, pedig nagy a lehetőség benne, csak úgy, mint a geopolitikában vagy a szűkebb tudományterületekben, új irányzatokban. Sokkal tudatosabban kell fejleszteni a meghívott előadók rendszerét is: ha az egyetemre bejövök, zuhanjon rám, hogy itt mi minden zajlik. Erre áldozni kell, mert egy egyetemet az minősít, hogy kiket szeretne megnyerni magának szellemi partnerként. A Közgáz jelenlegi méretét tekintve szerintem dinamikusabban tud mozogni – egy nagy hajó lassan, egy kisebb sokkal gyorsabban fordul.

A BGE inkább versenytársa vagy stratégiai partnere a Corvinusnak?

Nehéz megmondani. A BGE-n nincs elméleti közgazdaságtan, ott kizárólag egy „praktikus” irányt oktatnak. Meg kellene ismerkedni az elképzelésükkel, fel kell vennünk velük a kapcsolatot, hogy lehet-e együttműködni vagy sem. Komoly probléma például, hogy a Közgázról sokan tanítanak ott is. A magyar felsőoktatás minőségi előrelépésének egyik legnagyobb gátja, hogy az oktatók nem csak az anyaegyetemi állásukból élnek meg. Mit lehet tenni? Azok az oktatók, akik a teljesítmény mérés alapján kiemelkednek, jelentősen megemelt bért kap-

nak a következő évben. Fel kell vinni a fizetéseket olyan szintre, ami legalább Közép-Európa jobbik felén jellemző, cserébe elvárjuk a teljesítményt és azt, hogy máshol nem dolgozik, nem oktat. Ide kell kötnie magát, viszont a magyar viszonyok között kiemelt, megbecsült fizetés is járjon ezért.

Az adminisztratív dolgozók fizetése is jóval a versenyszférában jellemző alatt van.

Erre már tíz évvel ezelőtt megfogalmaztam a válaszomat: az a kolléga menjen el a versenyszférába.

És a hallgatók? Hiszen az ösztöndíjak szintén alacsonyok...

Ennek rengeteg finansiális, szervezeti és morális eleme van. Ha ez a három összejön, akkor lesz áttörés a magyar felsőoktatásban. Nyilván több pénz kell. De hogy honnan jön a pénz, és hogyan áll össze a rendszer, milyen feltételekkel, arra nem várn kell, hanem valamit tenni ennek érdekében. Ha ez megvan, akkor az államnak is tetszeni fog, mert a politikának az tetszik, ami emeli őt is. Ha van egy jó egyetem, akkor annak a fényében értelemszerűen mindenki szívesen sütkérezik. Hiszem, hogy ezt meg tudjuk csinálni, és azt is, hogy minden más intézményt megelőzve modellt alkothatunk. Ez nem idealizmus, hanem egy elképzelés. A hallgatók ösztöndíja akkor fog lényegesen emelkedni, ha az egész rendszer teljesítményelvűvé válik.

A rektorválasztás kapcsán felkapott kifejezés lett a „kurzusváltás”. Várhatóak drasztikus

változások az egyetem életében rektorválasztása esetén?

Ez a politikai sajtónak a hangja. Mivel közéleti személyiséggé is váltam, legnagyobb meglepetésemre, ezért sosem rejtettem véka alá, hogy milyen politikai felfogásom van. Ebből kifolyólag nagyon sokan sok mindent gondolnak erről a helyzetről. Aki nem ismer, az azt is mondhatja, hogy „ide ejtőernyőzik a Lánckit”. Huszonöt éve vagyok itt, ekkora ejtőernyős esés nincs a Földön, ami ennyi ideig tart. Rengeteg olyan dolgot aggatnak az emberre, ami nem igaz. Nem vagyok Orbán Viktor tanácsadója, hiába mondom, senki nem hiszi el. Az viszont igaz, hogy nagyra tartom a miniszterelnök teljesítményét. A lényeg, hogy egyetemi polgár vagyok régóta, volt egy morális alapú bekapcsolódásom a közéletbe, ebből adódik, hogy vannak, akik politikai ellenfélnek tekintenek – miközben sosem voltam politikus. Fogalmam sincs, hogy mit jelent a „kurzusváltás”... Ez olyan, mintha az egyetemnek lenne már egy kurzusa. Szeretném meghallgatni, hogy mi az, mert nekem is könnyebb lenne úgy pályázni, ha tudnám. Hogy ehhez képest kurzusváltás lesz, az számomra érthetetlen. Van egy leírt programom, szeretném megvalósítani, ha valaki ezt kurzusváltásnak éli meg... akkor nevezzük kurzusváltásnak, de ez egy felesleges szó ebben az összefüggésben.

Szakmai aktivitása kimagasló, rektorválasztása esetén ez értelemszerűen háttérbe szorul majd. Hiányozni fog a napi szintű oktatás-kutatás?

A tudományos publikálásról nem fogok lemondani, hiszen vannak rektorok, akik publikálnak, van rá lehetőség. Most érkezem el abba az életszakaszba, hogy a legjavát tudjam nyújtani a képességeimnek. Okoz feszültséget bennem ez a változás, nem tagadom, de végiggondoltam, és úgy érzem, hogy össze tudom egyeztetni a munkám minden részét. Ahogyan pályázatomban is írtam, a Századvég Alapítvány elnöki pozíciójáról rektori kinevezésem esetén le fogok mondani, ugyanakkor hangsúlyozom, büszke vagyok az ott végzett közös munkára.

A teljes interjú a corvinusonline.blog.hu-n olvasható.

PEKOLI MIKLÓS

Havi belpol

BulvárTények

Csak úgy zeng a média a TV2 háza tájáról felröppenő hírektől: előbb Szalai Vivient nevezik ki hírigazgatóvá, aztán kirúgják Vujity Tvrtkót.

Vujity Tvrtko a Mokka-ban fejezte ki őszinte nemtetszését Berki Krisztiánnak arról, hogy őt tulajdonképpen miről is ismeri az ország. Hozzátette azt is, neki tulajdonképpen az egész élete arról szól, hogy ez ellen küzdjön, és állítólag már évek óta hangoztatja ezeket az értékrendbeli különbségeket. Tvrtko semmilyen szinten nem tudott azonosulni a celebbel és viszont, Demcsák Zsuzsa pedig felváltva lehajtotta a fejét, valamint próbálta menteni a helyzetet mederben tartva az egyre megszébbre mutató vitát. Végül február 26-án azonnali hatállyal kirúgták a riportert. Végkielégítésre ugyan nem volt jogosult, és állító-

lag havi egymilliót keresett – így most elég sokat bukik –, de szerződése nem zárta ki, hogy más tévénél munkába álljon, így ez most csak rajta múlik. Több tévé is megkereste már, de még nem tudja, szeretné-e folytatni.

Nem új hír, de a megdöbbenés még érezhető a levegőben miatta: Szalai Vivient, a Story bulvármagazin főszerkesztőjét nevezték ki a TV2 hírigazgatójának, így Azurák Csabát követi a pozícióban. Szalai azonban nem túl jártas a tévé világában: mindössze pár hónapig vezette a FEM3Cafe egyik műsorát, és a sztárvilágon kívül más témakörben nem jártas; gazdasági, politikai, közéleti lapnál nem dolgozott, ilyen jellegű adásokban nem vett részt.

Azelőtt a Színes Bulvár Lap, későbbi nevén a Bors újságírója is volt, majd ezt követően került a Storyhoz, ahol végigmászta a ranglétrát. A sztárvilágban na-

gyon otthonosan mozog, ugyanis Ómolnár Miklós vezetése alatt rovatvezetőből vezető szerkesztővé, majd főszerkesztővé avasztált ezzel kiebrudalva Ómolnárt a pozíciójából. Szalai alatt a lap felvirágzott, az eladott példányszám megnövekedett: egész egyszerűen értett hozzá, hogy női szemmel egy női célcsoportnak hogyan készítsen újságot, és ezzel az egyik vezető bulvárlappá emelte a Storyt. A Central Médiacsoportnál a Besttel közös szerkesztőségben dolgozott, mígnem megkapta a kinevezést a TV2-től.

A híres-hírhedt újságíró tollából könyvek is születtek: A Stohl-ról szóló Magyar börtönpokol címűért például perelték is. De hát így van ez, ha az ember lánya beleártja magát a celebek dolgába: a bulvárlapokat egyébként is heti szinten perlik, és ezeket felkészülten várják a kiadók jogászai.

A kinevezéssel kapcsolatban olyan pletykák is elindultak, melyek szerint Szalait kirúgták a Central Médiacsoporttól, amiért

nem tőle, hanem az Indexről értesültek új pozíciójáról. A rossz nyelvek szerint a továbbiakban be sem teheti a lábát ex-munkahelyére, valamint a Story-gáláról is kizárták. A kiadó azonban közleményben helyesbített: továbbra is szeretettel várják az újságírókat a székházban, a gálára is hivatalos volt, és nem kirúgták, hanem felmondott.

A közvélemény többnyire felháborodottan fogadta a kinevezés híreit, de voltak egyetértők is. A felháborodók a Tényeket túl színvonalas műsornak tartják az exbulváros szakmaiságához képest, míg az egyetértők szerint a TV2-t eddig is ez a hozzáértés jellemezte. A döntés mindenkinek egyéni joga, de érdemes elgondolkodni: Vivienben egy olyan személyt látunk, aki nem fél utánamenni ügyeknek, és vállalja a konfrontációt, vagy olyasvalakit, aki egy nagyon fontos, médiakapuoéri pozícióba került, amelyhez nem is ért...?

DENGYEL DÓRA

Aktuális

Orosz rulett Szíriában

Végre csönd honol Szíriában, az emberek is kimerészkedhetnek az utcára hála a február végétől életbe léptetett tűzszünetnek. Az ENSZ a mostani megállapodást tartja az ország eddigi legjobb esélyének a békére. A fegyvernugvással párhuzamosan azonban a magát Iszlám Államnak nevező dzsihadista szervezet továbbra is potens hatalomként igyekszik feltűnni és brutalitásával rettegésben tartani az embereket.

Eddig csaknem ezeröttszáz napot töltött a szír nép a poklok poklában. A polgárháború öt évének – egyes becslések szerint – fél milliónál is több áldozata van, a harcokban földönfutóvá váltak száma pedig meghaladja a tizenegymilliót. A világban sok százezer szír él elszórtan, kismennyiségben,

menekültként. A február végén életbe lépett tűzszünethez éppen ezért nagy remények fűződnek. A nemzetközi közösség abban bíz, hogy az egyezséggel újrakezdődhet a korábban felfüggesztett genfi békefolyamat.

A tűzszünet azonban elég ingatag; a jóhiszemű reményeket Oroszország is beárnyékolhatja, amely a szeptemberi beavatkozása óta folyamatosan ott bombázott terroristákat, ahol mások mérsékelt felkelőket láttak. Moszkva most sem hagyott fel a légitámadásokkal és a fegyvernugvást jelölő orosz térkép sem egyezik az amerikaival – annak ellenére, hogy a tűzszünetet tulajdonképpen ez a két hatalom kötötte meg.

Szintén gyenge pontja a nagyreményű alkunak, hogy az egymással harcban álló felek – közvetlenül – nem írták alá. Egyes beszámolók arról szólnak, hogy az oroszok és a kormányerők sértik meg a tűzszünet, más Damaszkusz-barát források pedig a felkelőket vádolják ezzel. Ugyanis a Szíria mintegy felét birtokoló

dzsihadista csoportok – vagyis az Al-Kaida helyi szárnya, az an-Núszra Front, illetve az Iszlám Állam – a konfliktus minden másik szereplőjének szemében terrorszervezetek. Tehát rájuk sem a mostani fegyverszünet, sem egy békemegállapodás nem vonatkozna.

Bizakodásra ad okot, hogy az Iszlám Állam területe folyamatosan csökken, ugyanis tovább folytatódnak az Egyesült Államok vezetete koalíció támadásai. Nemrégiben például tíz légitámadás rombolta le a dzsihadisták számos épületét Szíriában, emellett Irak nagyobb városai – úgy mint Moszul, Fallúdzsa, Ramádi, Szindzsár – közelében szintén támadásokat indítottak az iszlámisták ellen. A koalíciós bombázások segítik a kurdok előrenyomulását, amelyek egyre közelebb kerülnek a dzsihadisták fellegvárához, Rakkához.

Az Iszlám Állam azonban nem csak a hadszíntéren került nehéz helyzetbe. Az utóbbi hónapokban olyan gyorsan megroppant a gazdasági infrastruktúra, hogy felére kellett csökkenteniük a soraikban harcoló „mudzshahidek” fizetését: nagyjából kétezer dollár a helyi

harcosok havi bevétele, a külföldi harcok pedig ennek kétszeresét kapják. A dzsihadista szervezet próbálja fenntartani az általuk kiépített államszervezetet, ám erre egyre kevesebb a forrásuk, mivel az ellenőrzésük alá tartozó olajlelőhelyeket és -finomítókat intenzív támadások érik. Mindemellett az omladozó moszuli gát is egy olyan potenciális kihívás jelent, melynek megoldására az Iszlám Állam képtelenségnek mutatkozik. Mint a korábbi katonai kudarok idején mindig, a dzsihadisták most is merényletekkel és fenyegetésekkel próbálják leplezni gyengeségüket. Pokolgépes támadásokat hajtottak végre többek közt Szajida Zajnabban, Homszban és Bagdadban. Mindeközben a Facebook és a Twitter vezérgazgatóját életveszélyesen megfenyegették egy videóban, amiért több, a szélsőségesekhez köthető profil kapcsolatba került. A barbár cselekmények és videók rejtekében azonban úgy tűnik, a rendszer kezd egyre paranoidabbá válni: egy holland harcospól álló csoport dezertálni szeretett volna a kalifátusból, azonban lelepleződtek, így több tagjukat kivégezték.

SZALAI RÉKA

Megállíthatatlan Trump, komoly előnyben Clinton

Kezdetét vette a maratoni harc február 1-jén, Iowában, melynek győztese novemberben a Fehér Házba költözhet. Összegyűjtöttük az előválasztások első hónapjának fejleményeit.

A republikánusoknál élesebb a harc az amerikai előválasztásokon, hiszen náluk öt jelölt élte túl a februárt – bár korántsem mindenki azonos esélyekkel. Az ingatlanmágnás Donald Trump ugyanis az előzetes közvélemény-kutatásoknak megfelelően megállíthatatlannak tűnik. Az első, iowai jelölőgyűlés (caucus) ugyan reményt adott a Trump-elleneseknek, hiszen a milliárdos a második helyre szorult Ted Cruz mögött, szinte holtversenyben a pártelit kedvenc jelöltjével, Marco Rubióval.

A második államban, New Hampshire-ben előválasztást (primary) tartottak, ahol megkezdődött Trump menetelése. Több mint dup-

la annyi szavazatot szerzett, mint legközelebbi riválisa, ráadásul legkomolyabbnak tűnő ellenfelei, Cruz és Rubio a harmadik, illetve az ötödik helyre csúsztak vissza.

Ezt követően Dél-Karolinába utaztak a republikánusok, Trump pedig kettő híján az összes megyében elsőnek bizonyult, így könnyedén zsebelte be mind az ötven delegátot (ők fogják a nyári pártgyűlésen hivatalosan megszavazni az elnökjelölt személyét).

A nevadai jelölőgyűlésen ismét meggyőző előnnyel végzett az élen a Mexikó- és bevándorlás-ellenes nézeteit gyakran hangoztató üzletember. Nem is csoda tehát, hogy a nevadai előválasztás utáni vitán Cruz és Rubio együtt támadták Trumpot, aki kétségkívül a legmegosztóbb személyiség az idei kampányban. Ez sem volt azonban elég arra, hogy megállítsák Trump menetelését. A március 1-i „szuperkedden” szavazó tizenegy állam közül nem kevesebb mint hetet nyert meg a milliárdos, Alaszkában, Oklahomában és Texasban

Ted Cruz diadalmaskodott, Marco Rubio pedig Minnesotában aratta első – igen szoros – győzelmét.

Demokrata oldalon ezzel szemben egy fokkal nyugodtabb a kampány, ami több tényezőnek is köszönhető. Mindössze két jelölt van versenyben, a korábbi First Lady és külügyminiszter, Hillary Clinton, illetve Vermont állam szenátora, Bernie Sanders. A versenyfutás a Fehér Házért viszont a demokrataknál is egy meglepetéssel indult: Iowában Sanders mindössze 0,3 százalékponttal maradt el Clinton eredményétől annak ellenére, hogy pár hónappal ezelőtt még majdnem 50%-os lemaradása volt a közvélemény-kutatásokban. New Hampshire-ben (ami szomszédos Sanders hazájával, Vermonttal) a 74 éves, magát demokrata szocialistának nevező politikus sima, papírfórmanak nevezhető győzelmet aratott. A demokrataknál ezután következett Nevada, ahol az első női elnökké avanzsálni kívánó Clinton újabb szoros győzelmet ünnepelhetett. Korántsem volt ilyen izgalmas

a verseny az utolsó februári állomáson, Dél-Karolinában: a korábbi First Lady minden megyét megnyert. A március 1-i „szuperkedden” a republikánusokhoz hasonlóan a Demokrata Párt is tizenegy államban rendezett jelölőgyűléseket vagy előválasztásokat, és Clinton pontosan ugyanannyi, vagyis hét ilyet nyert meg, mint Trump. Sanders csak Coloradóban, Minnesotában, Oklahomában és hazájában, Vermontban tudott diadalmaskodni. Az úgynevezett szuperdelegáltak (azok a pártvezetők, akik az előválasztások eredményétől függetlenül szavazhatnak) pedig végleg eldönteni látszanak a jelölés kérdését: közülük a New York Times adatai szerint 457 támogatja a korábbi First Ladyt, és mindössze 22 Sanderst.

Nagyon érik tehát a Donald Trump-Hillary Clinton versenyfutás a Fehér Házért, és amint ezt a politikusok is beismerik, kemény kampány veheti majd kezdetét a szavazatokért.

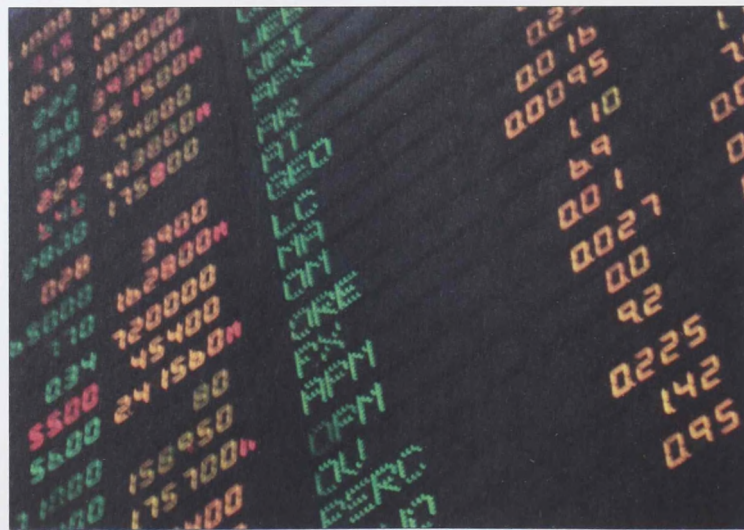
MÁLITS TAMÁS

A Wall Street gyengélkedő farkasai

Kisebb pánikkal indult az idei év az amerikai tőzsdéken, az utóbbi hónapokban ugyanis több jelentős részvényindex árfolyama indult esésnek. Jóllehet a helyzet azóta stabilizálódni látszik, a tőzsdei bizonytalanságok ideje még korántsem járt le. A jelenség okai a jól ismert olajár-zuhanás mellett más területekre is visszavezethetőek.

Vélhetően nem a szerencsés évkezdésről marad emlékezetes 2016 januárja a brókerek számára, ugyanis a főbb tőzsdeindexek mind stabil csökkenéssel reagáltak az újévre. A mélypont február elejére esett, amikor a december 31-i záráshoz képest az S&P tíz, a Nasdaq pedig tizenöt százalékkal ért kevesebbet. A drasztikus zuhanás azóta megtorpant, a hónap végére mindkét értékpapír öt százalékpontot tudott javulni.

Az árfolyamok gyenge teljesítménye mögött elsősorban a kőolaj alacsony piaci ára áll, ez ugyanis hátráltatja az amerikai palaolaj-kitermelő vállalatokat. Ezek a cégek kénytelenek visszafogni beruhá-

zásait, amely azonban hátráltatja az amerikai gazdaság növekedését, valamint az őket finanszírozó bankszektorra is negatív hatással van. A helyzet rövidtávú rendezésére kevés esély mutatkozik: bár a kőolajtermelő országok megegyeztek a termelés befagyasztásáról, a porondon eközben újabb szereplő jelent meg: Irán. A síti állam a feloldott nyugati szankciók után komoly bevételre számít nyersanyag exportjából, így a túlkínálat a jövőben sem fog csökkenni.

A kőolaj-pánikon kívül az USA gazdasága sem szárnyal. Tavaly decemberben hosszú idő után kamatot emelt a Fed, ám az akkor pozitívnak ítélt döntés érezteti hátrányos hatásait is: a magasabb alapkamat erős dollárt eredményezett, amely egyszerre nyomta még lejjebb az olajárát és csökkentette az exportra termelő vállalatok bevételeit – hiszen egységnyi külföldi valuta most már kevesebb dollárral ér fel. A jövőbeli kilátásokat ugyanakkor javítja, hogy 2015 utol-

só negyedében a vártnál jobban, összesen egy százalékkal nőtt az amerikai GDP.

Az év eleji tőzsdepánik kialakulásának harmadik tényezője a lassuló növekedésű kínai gazdaság. Bár a nyárihoz hasonló krízis nem fenyegeti a kínai tőzsdét, a számok nem adnak okot túlzott bizakodásra: a Shanghai Composite értéke például december óta csaknem huszonöt százalékot esett. A kínai bizonytalanság egyik oka szintén a túlkínálatban keresendő; a lakosság fogyasztása nem bővül kellőképpen, amely azért is hat érzékenyen a világgazdaságra, mert rengeteg nyugati nagyvállalat termel távolkeleti exportra, amelyeknek így csökkennek a bevételeik.

A globális növekedési sakkjátszma kimenetelét jelenleg nehéz megbecsülni, mindenesetre gyors fellendülésre kicsi az esély. Ezt sem a 30-35 dollár körüli olajár, sem a kínai gazdaság növekedési reményei nem teszik lehetővé. Sok múltat a Fed márciusi ülésén, ahol eldől, hogy a testület tovább növeli-e az alapkamatot. Ugyanakkor korai lenne a 2008-as gazdasági válsághoz hasonlítani a mostani helyzetet – pusztán több gazdasági nagyhatalom egyidejű gyengélkedéséről van szó.

OBERFRANK BALÁZS

A britek és az EU: maradnak vagy mennek?

Kétnapos EU-csúcson csikar-
sta ki az ígért és áhitott válto-
zásokat David Cameron brit
miniszterelnök. Az Egyesült
Királyság június 23-án szavaz
az ország uniós tagságáról.

Újraavaslata esetén népszava-
zást fog kiírni országa EU-tagsá-
gáért Nagy-Britannia konzervatív
miniszterelnöke, David Cameron
– harangozta be még 2013-ban. Ta-
valy Cameron pártja nyerte a vá-
lasztásokat, a régi-új kormányfő
első útjai pedig Közép- és Kelet-
Európába vezettek, hogy szövetsé-
geseket találjon magának az Unió
megreformálásához. Ennek kere-
lőben januárban Budapestre is el-
látogatott. Az Európai Tanács sors-
döntő ülésére február közepén ke-
rült sor Brüsszelben a huszonnyolc
tagország állam- és kormányfőinek
részvételével.

A Cameron által beharangozott és
a csúcstalálkozó éjszakába nyú-
ló alkudozás után keresztül is vitt

reformok négy téma köré épülnek.
Mostantól az újonnan Nagy-Britan-
niába érkező EU-s állampolgárok
ott-tartózkodásuk első négy évében
nem kapnak munkájukhoz kap-
csolódó szociális juttatásokat, azaz
a szigetország – a miniszterelnök
szavaival élve – befedezi a „semmi-
ért valamit” politikáját. A követke-
ző pont az olyan családokra vonat-
kozik, amelyeknek valamelyik tag-
ja Nagy-Britanniában dolgozik, de

a gyermekek más EU-tagállamban
élnek – Cameron ebben az esetben
teljesen le akarta állítani a családi
pótlék utalását. Végül itt is egyez-
kedni kényszerült, ennek értelmé-
ben a támogatást a gyermekek ha-
zájának életszínvonalához indexál-
ják, tehát például a magyar családok
ezután csak a magyar családi
pótléknak megfelelő összeget kap-
ják, nem a britet. A kormányfő leg-
nagyobb sikerének azonban nem

ezeket tekintti, hanem annak be-
biztosítását, hogy Nagy-Britannia
„sohasem lesz az eurózána tagja”,
és nem fognak vonatkozni rá az eu-
rópai integráció további erősítését
célzó törekvések. Ezeket a kitétele-
ket a következő EU-szerződésben is
rögzíteni fogják majd.

Természetesen csak abban az eset-
ben, ha a június 23-ára kitűzött
referendumon Britannia népe az
EU-ban maradás mellett dönt. Ha
nem ez lesz a helyzet, a kicsikart
reformok érvényüket veszítik, de
hogy emellett még milyen, első-
sorban gazdasági-politikai követ-
kezményekkel járna a médiában
csak Brexitként aposztrofált kilé-
pés, azt nehéz megmondani. David
Cameron természetesen a mara-
dás mellett kampányol, a távozás-
ra törekvők vezéralakja pedig Lon-
don idén leköszönő polgármestere,
Cameron párttársa és potenciális
utódja, Boris Johnson lehet. Izgal-
mas hónapok következnek tehát
nemcsak Nagy-Britannia, hanem
egész Európa életében.

MÁLITS TAMÁS

Zika – vírus határok nélkül

Nem csak az olimpiai láz fer-
tőzhet a nyáron Rióban! Egy-
re nő az aggodalom a Zika-
vírus terjedése miatt, hiszen
csakúgy, mint a februári riói
karnevál, a küszöbön álló
olimpia is a világ minden tá-
járól érkező látogatók szá-
zezreit, milliót vonzhatja az
országba – egy olyan térség-
be, ahol tombol a „láthatat-
lan kór”, mely az esetek 80%-
ában tünetmentes. Éppen
ezért elképzelhető, hogy ezek
a tömegrendezvények hozzá-
járulnak a vírus globális terje-
déséhez.

att. Vajon az új kihívást, a Zika-
vírust jobban kezeli-e majd a nem-
zetközi közösség?

Az elmúlt hónapokban a koráb-
ban meglehetősen ritka előfordu-
lású fertőzés ütötte fel fejét. Elein-
te főként latin-amerikai országo-
kat érintett, leginkább Braziliát és
Kolumbiát, ám a vírus rendkívül
gyors terjedése aggodalomra adhat
okot: jelenleg közel ötven ország-
ban diagnosztizáltak eseteket. A

Zika-vírus eredetileg Afrikából, az
Ugandában található Zika-erdőből
eredeztethető – innen kapta nevét
a betegség. Hasonlóan az ebolához,
a Zika is képes volt átlépni a kon-
tinentshatárokat, illetve a rurális-
urbanus határ vonalat, hiszen a fer-
tőzés az elszigetelt területekről a
városokba is bejutott.

A betegség halálozási aránya ala-
acsony, lefolyása sem olyan heves,
hatásai azonban hosszútávon sú-

lyosak. A kutatók kapcsolatot ta-
láltak a Zika és a benuást oko-
zó Guillain-Barré-szindróma kö-
zött, emellett összefüggést tételez-
nek fel a Zika-vírus terjedése és a
„mikrocefáliának” nevezett szüle-
tési rendellenességgel világra jövő
csecsemők számának ugrásszerű
növekedése között.

A Zika-vírus elejét venni nem egy-
szerű. A fertőzést terjesztő szün-
yogok irtása tetemes összegeket
emészt fel, amely nehézségeket
okozhat az egyébként is zsugorodó-
ban lévő brazil gazdaságnak. Egyre
több aggály merül fel az idei olim-
piával kapcsolatban, mivel sem az
atléták, sem a nézők nem érzik biz-
tonságban magukat a járvány mi-
att. A brazil hatóságok azt ígérik,
az ötkarikás játékok kezdetéig meg-
duplázzák erőfeszítéseiket, hogy
szünyogmentessé tegyék a fővá-
ros turisták által látogatott részeit.
A versenyzők számára különleges
intézkedéseket léptetnek életbe: az
olimpiai faluban szünyoghálókat
szerelnek a válogatottak lakóhe-
lyeire – amennyiben fizetnek ezért.
Ajánlják emellett a hosszúujjú ru-
házat és a rovarriasztók haszná-
latát, amelyek egyébként egyre in-
kább hiánycikknek számítanak a
térségben; a készletek szűkössége
miatt áruk a többszörösére emelke-
dett.

SZALAI RÉKA

Megújuló Budapest

Úszópalota

A vizes sportokat összefogó nemzetközi szövetség, a FINA 2013-as döntése szerint Budapest rendezte volna meg a 2021-es vizes világbajnokságot, mely hazánk sporttörténetének legnagyobb jelentőségű eseménye lehetett volna. Az úszók, nyíltvízi úszók, műugrók, műúszók és vízilabdázók 2017-es világversenyeinek mexikói házigazdája azonban 2015 márciusában viszalépett a rendezéstől, helyére pedig a közben olimpiai álmokat dédelgető Budapest ugrott be. A világ harmadik legnézettebb sporteseményének sikeres lebonyolítása a 2024-es olimpia helyszínéről döntő szavazás előtt néhány héttel igen nagy fegy-

vertény lehet a magyar főváros számára.

Az így hirtelen előre hozott világméretű rendezvény azonban vésszes közelségbe került, hiszen alig több mint két év állt rendelkezésre egy olyan uszoda felhúzására, amelyre más országok öt-hat esztendőtt szánnak. A közben megváltozott feltételek természetesen a korábban bemutatott, igen látványos, hullámot formázó létesítmény áttervezéséhez vezettek, hiszen már egy esetleges olimpia megrendezésére is alkalmassá kellett válnia.

Több látványterv – köztük néhány egész botrányosan alacsony színvonalú épületet ábrázoló – sajtómegjelenése után az idei év elején, az építkezés megkezdése után több mint fél évvel, végre nyilvánossá váltak a végleges létesítmény képei. Ezek egy, a várakozásokat meghaladó minőségű, látványos kortárs uszodát ábrázoltak, a szakma és a témát követő laikusok legnagyobb örömeire.

A külseje mellett a sajtóban állandóan változó költségvetésével is híressé vált épület tervezője Ferencz Marcell Ybl-díjas építész elmondta, a megszokottól eltérően az igények többszöri módosulása miatt a tervezés és a kivitelezés párhuzamosan zajlott, hogy az igen szűkre szabott határidők tartóhatók maradjanak.

Az új uszoda kívülről húszezer négyzetméteres króm-nikkel ötvöztetű fémborítást kap, ami tíz hullámzó sávra lesz osztva, így a fény- és az épületmozgási tanulmányok találkoznak. A hatalmas – belülről harminc, kívül negyvennégy méter magas, nyolcvanöt-százötvenöt méter fesztávú – dobozszerű épület, és az egyedülálló, egyfesztaív tetőszerkezet eltérő mozgását a sávok, mint a busz csuklós része, képesek kiegyenlíteni. Mindemellett az épület mozgása mellett a nap és az időjárás is befolyásolja az épület homlokzatának fényeit, nem beszélve az éjszakai kivilágításról. A tervező szerint ezek miatt soha nem lesz kétszer ugyanolyan az uszoda.

A kétségtelenül színvonalas kortárs létesítmény egyetlen szépség-

hibája az elhelyezkedése. Felépítéséhez ugyanis egyrészt a Dagály Strandfürdő rengeteg fájának kivágására volt szükség, valamint elhelyezkedése városfejlesztési szempontból sem tekinthető ideálisnak. Budapest sok barnamezős területének rehabilitálására fel lehetett volna használni a világbajnokságot, azonban feltehetően az építkezés szükséges gyorsasága miatt esett a választás az állami tulajdonú és többek között emiatt sok problémát nem jelentő telekre. Tömegközlekedéssel történő megközelítése sem ideális, bár viszonylagos közelségben található a hármaskézi Forgách utcai megállója, azonban mind a földalatti, mind az onnan az uszodához vezető út jelen állapotban nem alkalmas a világbajnoksággal járó többletterhelés levezetésére. Szerencsétlen módon mindezeket túl az életveszélyes metró felújítása nemhogy nem fog elkészülni, de minden bizonnyal a rendezvény idején nem is fog közlekedni, így a helyszín megközelítésének problémája közelről sem tekinthető megoldottnak.

HORVÁTH MÁTÉ

Határon túl

Észak délje

Skandináviáról az embernek általában három dolog jut az eszébe: magas életszínvonal, svéd húsgolyó és nemi egyenlőség. A Lundban töltött öt hónap alatt volt szerencsém nemcsak ezeket, de jóval több mindent testközelből megismerkedni Svédországgal kapcsolatban.

Múlt ősszel a Lund University diákja voltam; olyan országot kerestem, amiről keveset tudok, így lesz lehetőségem első kézből felfedezni a sajátosságait. Svédország erre kiválóan alkalmasnak tűnt, főleg miután utánanéztünk, hogy Lund városa az ország déli részén található – vagyis átlagosan fagyponthoz felel meg a hőmérséklete –, egyetemem pedig kifejezetten jó hírű – Skandinávia első számú intézménye és világszinten is a Top 100 egyike.

Az egyetemváros diákként tökéletes a kis, bringával könnyen bejárható távolságaival, a vöröstéglás-

borostyános épületeivel és a városban egymás mellett élő múlttal és jövővel. Rengeteg magas színvonalú képzés közül lehet választani, az oktatási rendszer viszont sok mindenben különbözik az itthonitól. Egy félév két negyedévből áll, ahol 15-15 kredit elvégzése kötelező, ehhez pedig elég 2-4 kurzust elvégezni, mivel a tárgyak több kreditet érnek, és fókuszáltabbak, mint az itthoniak. Ehhez mérten kevesebb tanóra van, viszont lényegesen több az otthoni feladat, nagy hangsúlyt fektetnek a csoportmunkára, és gyakoriak a tantermen kívüli órák. A tanárok szigorúak, megkövetelik az önállóságot és a pontosságot, de közvetlenek, és szívesen veszik a kreativitást.

A lund diákélet nagyon pezsgő és aktív, ami egyrészt a helyi kisváros jellegéből adódik, másrészt a rengeteg diákszervezetből. Ezek mindegyike tematikus és saját étteremmel, pubbal, szórakozóhellyel rendelkezik, ahová nemcsak szocializálódni, de önkénteskedni is járnak a diákok. Az egyetem

élet másik fontos része, hogy a diákok többsége korridorumban lakik, ami a kollégium helyi változata: 10-15 egy személyes szobát köt össze egy folyosó, aminek a végén közös konyha és nappali található, mindez svéd színvonal szerint felszerelve és berendezve.

Bár Lund déli kisváros, itt is skandináv árákkal találkozunk, vagyis minden többszöröse az itthoninak. Az egyetemi szálláshelyek ára 2800-5000 svéd korona között mozog, a magán szállások pedig szintén nemigen mennek 3500 alá, tehát egy szoba ára gyakran százezer forint feletti. Az élelmiszer szintén drága, de a diákok körében divat az egymástól vásárlás, így sokszor fillérekkért juthatunk konyhai eszközökhöz vagy akár egy alig használt kanapéhoz. Jó biciklit jó áron és gyorsan találni ugyanakkor komoly kihívás.

A svédok angoltudására nem lehet panasz (angol kiírásokat a boltokban viszont nagyítóval kell keresni), emellett kedvesek és segítőkészek, de nem egykönnyen nyitnak. Kevésbé idegeskedők és nem rohannak, mint a magyarok; alapvetően türelem és higgadság jellemzi őket. Odafigyelnek az egészsé-

gükre, a környezetvédelemre, szívesen jótékonykodnak és fontosnak tartják a nemi egyenlőséget. Pontosabban mindenféle egyenlőséget: legyen szó a munka-magánélet, a tradíció-innováció és a nemzet-nemzetközi kettősség egyensúlyáról.

Összességében Svédország szerintem nagyon élhető hely, bár itt is érheti az embert néhány kisebb kultúrusság, mint a svéd nemzetközi italtól látványos szombat délutáni, zárás előtti felvásárlási rohammal; a biciklizéshez való egész más hozzáállás; a nemi egyenlőség skandináv formájának először talán meglepő, de kifejezetten kellemes megtapasztalása; vagy a bürokrácia „húzz számot és állj sorba” működő változata. Volt ugyan részem kevésbé kellemes élményekben is – a biciklizések, betörések és balesetek itt sem ismeretlenek –, mégis úgy gondolom, van mit ellesnünk a svédektől. Érdemes ellátogatni hozzájuk még akkor is, ha időjárás tekintetében nem valószínű, hogy meleg fogadtatásban részesülünk.

A cikk teljes változata a corvinusonline.blog.hu-n olvasható.

KOSKÓ BARBARA

A Zika-vírus veszélyei

svsavalyi ebolajárvány után új vírus ütötte fel a fejét: a Zika-vírus. A kór a legnagyobb kiterjedést Dél-Amerikában érte el, de már Európában is kiemelték néhány esetet. Kérdés, hogy ez mennyire jelent veszélyt az öreg kontinensre.

A trójkört először 1947-ben mutatták ki egy afrikai majom szervezetében, majd a Victoria-tó közelében található erdőerdőségekben – innen az elnevezés. 2015 májusa óta azonban Brazíliában újabb esetek kerültek nyilvánosságra, azóta a dél-amerikai országban ötszáznyolcvan megbetegedést azonosítottak, és további tizenegyzeregszázat vizsgálnak. A vírus által veszélyeztetettek a terhesség alatt, pontosabban a méhben fejlődő magzatok. Tünetei az influenzaéhoz hasonlóak: enyhe láz, fejfájás, kiütések és kötőhártya-gyul-

adás, emiatt sokan nem is tudják, hogy megfertőződtek. A vírust az egyiptomi csípőszúnyog terjeszti, védőoltás még nincs ellene. Még nem bizonyított, hogy a csípést követően mindenki megfertőződik-e, a jelenlegi adatok szerint háromnegyedüknél jelennek meg a betegség tünetei. A lappangási idő valószínűleg csak pár nap, ezzel kapcsolatban jelenleg is kutatások folynak. Az Amerikai Járvány- és Közegészségügyi Központ megállapításai szerint a vírus nemcsak szúnyogcsípéssel, hanem szexuális úton és véréátvitellel is terjed, ám ez egyelőre csupán feltevés. A WHO (Egészségügyi Világszervezet) megalapozatlannak tartja a kijelentést, szerintük a fertőzés emberről emberre nem terjed. A vírust összefüggésbe hozták a mikrocefáliával, közismertebb nevén a kisfejséggel. A legtöbbször genetikai háttérű fejlődési rendellenesség következménye az agy és

az idegrendszer fejletlensége. Számos esetben a magzat már az anyaméhben meghal. Ha a kisfejségben szenvedő baba világra is jön, nagy eséllyel értelmi fogyatékos lesz, szocializációja lemarad, izomkoordinációja hiányos lesz – írja egy magyar hetilap. Egy trópusi betegségekkel foglalkozó szaklapban közölt kutatási eredmények szerint a terhes anyák fertőzöttsége magzati halált és agyszövetpusztulást is okozhat. Az esetben említett csecsemő halva született, hiányzott az agya, az üreget folyadék töltötte ki, ezen kívül szervezete rendellenesen sok vizet tartalmazott. Azt nem sikerült bizonyítani, hogy a vírus okozta-e a magzat halálát, de Albert Ko, a Yale Egyetem trópusibetegség-szakértője szerint az eset aggodalmat kelt. Európában már tíz holland, három brit és egy dán férfi szervezetében mutatták ki a vírust, ám ezeket feltehetőleg a Dél-Amerikából hazaérke-

ző turisták hurcolhatták be magukkal. Az Amerikai Járvány- és Egészségügyi Központ jelentése szerint azonban nincs ok a kétségbeesésre. Úgy vélik, hogy a vírus északi határa Florida és Mexikó környékén, déli határa pedig Brazília déli határán húzódhat majd. A jelentés nyomán a legveszélyesebb területek Brazília, Kolumbia, Francia Guyana, Guatemala, Haiti, Honduras, Martinique, Mexikó, Panama, Paraguay, Puerto Rico, Suriname és Venezuela. A WHO jelenleg több mint húsz érintett országot tart nyilván és előrejelzéseik alapján akár négymillió megfertőződés várható. Úgy vélik továbbá, hogy a vírus Kanada és Chile kivételével végigsöpörhet az egész amerikai kontinensen (az említett két országban nem honos a vírust terjesztő szúnyogfajta). A WHO válságstábot állított fel a kutatások lefolytatására. A legfertőzöttebb államokban az orvosok azt tanácsolják a nőknek, hogy várjanak a gyermekvállalással 2018-ig, a vírus várható lecsengéséig.

MAJLÁTH RITA ANNA

Mindenhol jó, de a legjobb úton lenni

Boros Balázs és Boros Balázs biciklivel indultak el 2015 márciusában, és mára már több mint tizenkétezer kilométert tettek meg. Az utazás alatt teljesen önellátók, általában napi háromezer főtáplálékból élnek, nem függnek senkitől, átéltek az időjárás összes szélsőségét, együtt éltek a természettel, megismerkedtek különböző kultúrákkal, és az emberekhez is közelebb kerültek. Bár Enikő és Balázs a hátizsákos világtúra egy extrém módját választották, amikor kerékpárral vágtak neki a nagy útnak, az alacsony költségvetésű nemzetközi utazásnak mára óriási kultusza alakult ki.

latait és tanácsait az interneten. Az utazás lényegében csak elhatározás kérdése. Ha ez megvan, akkor kezdődhet a spórolás és az ötletelés. Nagyvonalakban mindegyik ajánlatos megtervezni az utat, de az épp aktuális állomáson érdemes inkább a helyiek tanácsaira támaszkodni. Mindenképp figyelembe kell venni az úti cél sajátosságait, nehogy véletlenül pont monszun idején látogassuk meg Délkelet-Ázsiát. Európában nyáron van a főszezon, a városok turistákkal vannak tele, Párizs és Róma lakossága például szinte teljesen eltűnik ezekben a hónapokban. Érdemes inkább az októbertől márciusig tartó időszakot választani, ha az európai települések hétköznapi arcára vagyunk kíváncsiak. Repülőút tervezésekor egy városi legenda szerint a legjobb ajánlatot keddi napon tudjuk elcsípni. Akik inkább a szárazföldön maradnának, választhatják Enikőék módszerét, és biciklire pattanhatnak, de rengeteg nemzetközi vonat és buszjárat áll rendelkezésre, míg a bátrabbak dönthetnek a stoppolás mellett is. Tapasztalt utazók szerint úton lenni olcsóbb, mint otthon maradni. Ha valaki hosszú távra tervez, akkor nem kell például a lakbérrel, számlákkal vagy egy autó fenntartásával foglalkoznia. A spórolt

pénz mennyiségétől függetlenül nem árt lemondani bizonyos dolgokról, még akkor is, ha azok adott esetben kényelmesebbé tennék az utat. Nincs szükség sokcsillagos szállodákra, kontinentális reggelire és pezsgőmedencére. Helyette ott vannak a hostelek, az egyedi szálláshelyek helyi házigazdától vagy a couchsurfing. Aki inkább a természet felfedezését tűzi ki célul, annak a sátrazás lehet a legegyszerűbb megoldás. Ami a városi közlekedést illeti, a taxi helyett tanácsos inkább közösségi alapú utazásszervező appliká-

ciók szolgáltatásait vagy a helyi tömegközlekedést használni. A legolcsóbb pedig még mindig a gyaloglás. Az étkezés tekintetében pénztárcabarát megoldás lehet az utcai árúsok kínálata, de egy városi piknik is, amit egy alapos bevásárlás előz meg egy helyi szupermarketben vagy piacon. A kulturális művelődést illetően is van pár tipp, amit érdemes számításba venni, például a múzeumok belépőjegyárával kapcsolatban. Sok helyen van lehetőség ingyen megtekinteni a kiállításokat adott időszakokban, többek között a Louvre is díjmentesen látogatható minden hónap első vasárnapján. Egy idegen városban képtelenség utatkozni, de ha mégis előfordulna, akkor az utazással foglalkozó blogoknak és a különböző mobilalkalmazásoknak hála pár perc alatt fel lehet deríteni az aktuális programajánlatokat vagy a legmenőbb helyeket. Nagyon kényelmes dolog otthon lenni valahol, de úton lenni sokkal izgalmasabb. Azt mondják, ha valaki egyszer útra kel, akkor soha többé nem akar megállni. Talán először komplikálnak tünik egy ilyen út lebonyolítása, de Boros Balázs szavaival élve: „nem úton lenni nehéz, csak elindulni”.

CSONTOS KATA

Érdekességek az Oscar-díj történetéből

2016. február 28-án immáron 88. alkalommal rendezték meg a filmművészet legrangosabb elismerésének számító Oscar-díjátadó-gálát a hollywoodi Dolby Színházban, Los Angelesben. Íme, néhány érdekesség az elmúlt évek eseményeiből.

1. Eddig csupán egy Oscar nyert Oscar-díjat: a legjobb dal kategóriában Oscar Hammerstein II (1941, 1945).
2. Az első Oscar-díjat nyert színes film az 1939-ben díjazott *Elfújta a szél* volt.
3. Az egyetlen olyan Oscar-díjas személy, akinek még a szülei is elnyerték a szobrot, Liza Minnelli (1972). Édesanyja, Judy Garland tiszteletbeli „miniatúr” Oscar-díjat kapott, édesapja, Vincent Minnelli pedig a legjobb rendező címet érdemelte ki (1958).

4. Az egyetlen olyan színész, akit ugyanazért a szerepért (I. Erzsébet angol királynő) két eltérő évben is jelöltek (1998, 2007), Cate Blanchett ausztrál színésznő és filmrendező. 1998-ban vetélytársa Judi Dench volt, végül utóbbi nyerte el a díjat. A két színésznő 2014-ben szín-

tén egymással szemben indult a legjobb színésznő címért, ekkor Cate Blanchett nyert a *Blue Jasmine* című filmben nyújtott alakításáért.

5. A legtöbb, szám szerint nyolcvanhét jelölést felmutató család a zeneszerző Newman familia.

6. A legtöbb, tizenegy jelölést

kapott film a *Mindent Éváról* (1950) és az 1997-es *Titanic*. Előbbi hat, utóbbi tizenegy díjat nyert el.

7. A jelölések és elnyert díjak arányában az abszolút nyertes a Gyűrűk ura - A király visszatér című film, mely 2003-ban tizenegy jelölésből az összeset beváltotta.

8. Három olyan film volt eddig az Oscar-díj történetében – az *Ez történt egy éjszaka* (1934), a *Száll a kakukk fészkére* (1975) és *A bárányok hallgatnak* (1991) –, amely mind az öt fő kategóriában (legjobb film, legjobb férfi és női főszereplő, legjobb rendezés, legjobb forgatókönyv) díjat nyert.

9. A legtöbb Oscar-díjat nyert személy Walt Disney, aki huszonhat szobrot kapott az évek során. Ezek közül négyet 1953-ban vehetett át.

10. A leghosszabb köszönőbeszéd öt és fél percig (Greer Garson színésznő, 1942), a legrövidebb (Joe Pesci) csupán három másodpercig tartott

MAJLÁTH RITA ANNA

A magyar tényfeltáró újságírás lehetetlen küldetése

Az oknyomozó újságíró idealista, aki hisz az esélyegyenlőségben és ellenzi a korrupciót. Amennyiben ezt a tételt alkalmazzuk a mai magyarországi viszonyokra, nyomban látszik, hogy okafogyottnak semmiképp sem nevezhető annak a bátor és elszánt honi zszurnalisztának a munkája, aki ilyesmire adja a fejét – lenne dolga bőven, ha úgy tetszik. Annak, hogy ez a műfaj mégis alighogy – ha egyáltalán – létezik kis hazánkban, igen összetett okai vannak, ám ha mégis megpróbáljuk kibogozni őket, akkor az egész magyar társadalmat érintő és átszövő problémákkal szembesülünk.

Ha nem is szervezett formában, de a tényfeltáró újságírás már a kilencvenes évektől létezett Magyarországon. A fiatal, naiv demokrácia és a privatizációs dömping – iparági hasonlaltal élve – mind keresleti, mind kínálati oldalról „idea-

lis” környezetnek bizonyult az oknyomozók számára. Más szavakkal: nemcsak téma akadt bőven, hanem lehetett, sőt szabad is volt írni róla. Noha az elvi lehetősége fennállt egy-egy leleplező írás befejezésének és megjelentetésének, az újságíró minduntalan falakba ütközött nyomozása során. A jogi, politikai, szakmai és persze anyagi természetű buktatók miatt az ilyen cikkek zöme „halva született”. Údító kivételnek számít a hírhedt Kaya Ibrahim és Josip Tot – az úriembereknek tetemes köztartozást felhalmozó magyarországi cégeket adtak el 1995-ben, illetve 1997-ben – történetét sikerrel feldolgozó Rádi Antónia esete, aki a mai napig a műfaj élő klasszikusa. Az újságíró már 1999-ben Pulitzer-emlékdíjat vehetett át a sztori megírásáért, de az ő példája korántsem reprezentatív. Sokkal többet mond a korabeli tényfeltáró újságírás helyzetéről, hogy Kisberk Szabolcs alkotását, a kilencvenes évek maffialeszámolásainak és az olajszókitésnek a sűrű összefonódásait bolygató *Vérösvény* című dokumentumfilmjét nem hamarabb, mint tavaly összel tudták csak bemutatni a nagyközönség számára. A körülmények azóta megvál-

toztak, ahogyan a megfélemlítés módszerei is: a fizikai erőszakot felváltották a rágalalmazási perek és az elbocsátások, na meg a munkát tökéletesen ellehetetlenítő médiakörnyezet. A nyomtatott sajtó egyébként is haldoklik, az online hírmédia feltételei pedig nem igazán kedveznek ennek az elmélyült, szisztematikus munkának. Ha akad is néha egy-egy kivételesen zszurnaliszta, akinek lehetősége nyílik ugyanazon a cikken heteket vagy hónapokat dolgozni – miközben a szerkesztőség többi tagja elviszi a vállán a napi terheket –, az emberhiány miatt ezt egyre kevésbé engedhetik meg maguknak. Ha messzebről tekintünk a problémára, máris ott van a függetlenség és a politikai nyomás kérdése. A feltételeket persze nem a véletlen szülte: egy olyan koncentrált médiapiacon, mint a hazai, egyik tulajdonosnak sem áll igazán érdekében oknyomozó médiát finanszírozni.

Ha a tulajdonosok nem is, a demokrácia azért igényli a tények felszínre kerülését. Ezt a szükségletet ma Magyarországon intézményszerűen két médium próbálja ügyelbajjal fedezni: az immáron ötödik esztendeje működő *Átlátszó*.hu

és az idén egyéves *Direkt36*. Bár a cél közös, több lényegi különbség is van a két műhely között. Míg az *Átlátszó* egy, az újságírást vállaltan az aktivizmussal kombináló, mára számos vendégbloggal rendelkező, rendszeresen publikáló portál, a *Direkt36* nem bír saját felülettel, elmélyült nyomozómunkával alkotott cikkeit más médiumokon keresztül, változó időközönként teszi közzé. A motiváción kívül a finanszírozás jelenti még a közös nevezőt: demokráciafejlesztéssel foglalkozó nemzetközi alapítványokon, online támogatásgyűjtő kampányokon keresztül jutnak a működéshez szükséges bevételhez. Nos, amíg Magyarországon úgy kalapozzuk össze a pénzt, a világ másik felén olyan, szakmai háttérrel megmögött tudó, a nemzetközi popkultúrára óriási hatást gyakorló tényfeltáró anyagok születnek, mint amilyen Dominic Streatfeild *Kokain* című könyve, vagy a friss Oscar-díjas *Spotlight* című film alapjául szolgáló írások. Mi egyelőre könyvekben olvassuk és moziban nézzük, hogy milyen az, amikor ez a műfaj igazán működik ott, ahol hagyják.

BOGATIN BENCE

Harry Potter and the Cursed Child

After sticking with Harry until the very end, we had nothing left to do but re-read all the adventures of the Boy Who Lived, re-watch this magical series or follow J. K. Rowling's Twitter feed to get some more information on the wizarding world. But much to the delight of fans the story will be continued this summer in an entirely new way – on stage.

ivier and Tony award winner John Tiffany. J. K. Rowling didn't previously mention that Harry Potter and the Cursed Child would be the official sequel to Harry Potter and the Deathly Hallows – it was revealed on 23 October 2015. It was announced that the play would be published in book form on 31 July. Many sources proclaimed the title as the "eighth Harry Potter novel"

by Rowling, but official sources have been clear that it's simply a complete copy of the script, which was not authored by her.

Various sources have described the play incorrectly as a prequel, but it is more of a sequel, as it takes place 19 years after the battle of Hogwarts. "Nineteen years later" Harry was waving goodbye to the Hogwarts Express at Platform Nine and Three-Quarters. It was the very last moment we saw him. This next exciting chapter will explore Harry's life after that moment.

"It was always difficult being Harry Potter and it isn't much easier now that he is an overworked employee of the Ministry of Magic, a husband and father of three school-age children. While Harry grapples with a past that refuses to stay where it belongs, his youngest son Albus must struggle with the weight of a family legacy he never wanted. As past and present fuse ominously, both father and son learn the uncomfortable truth: sometimes, dark-

ness comes from unexpected places." – says the official summary.

The play features a cast of over 30 actors; their roles will be announced later. But we already have the answer to the most important question. Jamie Parker, Noma Dumezweni and Paul Thornley will lead the cast as Harry, Hermione and Ron. Rowling's tweet was heartwarming: "I'm so excited with the choice of casting for Harry Potter and the Cursed Child. I can't wait to see Jamie, Noma and Paul bring the adult Harry, Hermione and Ron to life on stage next summer."

Why is it so important? The casting of Noma Dumezweni, the 45-year-old black actress has been criticized because of her skin colour. But J. K. Rowling's response was perfect: "Canon: brown eyes, frizzy hair and very clever. White skin was never specified. Rowling loves black Hermione." Emma Watson as a former Hermione and Matthew Lewis, who played Neville Longbottom in the film adaptation have also shown their support of Dumezweni.

We shouldn't forget; in the world of Harry Potter anything is possible.

DORKA MENYHÉRT

Drug Cartels: The World of El Chapo

When we in Europe think of drug trafficking, one country that comes to mind is Mexico, with its countless drug cartels and dangerous mafia. Yet for most people the name Joaquín 'El Chapo' Guzmán was unfamiliar until recently. El Chapo, a nickname that means 'shorty', is the most well known and most feared name in Mexico, but he has only hit the worldwide news through his recent interview with Sean Penn.

The Mexican drug lord has an undeniable reputation in the Americas, being deemed responsible for the largest amount of drug trafficking; his spider web of criminal associates reaches everywhere. You would imagine a cruel dark figure, merciless in his ways and means. The reality of how this dominating figure started out his "career" and life makes you ponder on how very different life is on the other side of the Atlantic.

El Chapo has been caught and escaped capture on numerous occasions, his last getaway taking place

just last summer, in July 2015. Both Mexican and American authorities alike worked tirelessly for his arrest. Yet last October he was sitting by a campfire, talking and drinking tequila with none other than Sean Penn. How did this famous Hollywood actor come to be in a hidden lair in the middle of the Mexican jungle? Kate del Castillo. For the people of Mexico, this name says a lot more than it does to you and me. She is a famous Mexican-American actress, most renowned for her role as a drug lord in "La Reina del Sur", and as it turns out she had been in continuous contact with El Chapo for quite a while. As he was sitting in his prison cell, ap-

parently contemplating his life, he contacted the actress with the aim of creating a film about it. After his escape last summer, they continued to communicate, so it was Kate who hooked up Sean Penn when he came looking.

Penn's long account of the meeting sounds like scenes from an action movie, while the interview itself gives little real insight into what is going on in this hunted drug lord's head. Penn describes being taken by car then private plane to a far off location, in the middle of nowhere to be exact. He and Kate may have met with El Chapo undetected, but it was probably no coincidence that the raids of the drug lord's ranchos

started a few days later.. The interview itself was conducted in a peculiar fashion. Penn sent El Chapo the questions, which he could then filter and answer to his liking, thus he approved everything that was later published. He tells his story of growing up in a poor family, on a farm where the only way to make money was to grow marijuana and poppy and sell it. Penn describes him as a rural man, no technological genius, and with a simple view of life, who only turns to violence as a last resort. His most telling answer was to Penn's question on whether he feels responsible for the ever-growing amount of drug addiction in the world.

"No, that is false, because the day I don't exist, it's not going to decrease in any way at all. Drug trafficking? That's false." – says El Chapo.

The interview brings to light the biggest problem in the reality of drug trafficking. As the number of consumers keeps growing, how can the sale of drugs be truly cut back and controlled? El Chapo may have been caught again, but much of the world is still oblivious to the ever-present illegal drug trade. Here's hoping Kate del Castillo will manage to make the movie of his life. It sounds like an eye-opener.

JÚLIA VALENTINYI

Discover Spring; Discover Hungary

Hungary, and especially Budapest, have a lot to offer throughout the year, regardless of whether we are talking of indoor or outdoor activities. Summer allows you to spend most of your time outside in the park, while autumn gives you a chance to hike in the surrounding mountains, and in winter the snow-covered Fishermen's Bastion is reminiscent of Hogwarts. But spring is the time when people start to emerge from their homes to enjoy the sunshine, much like bears do when the cold winter ends.

So what can you do in Budapest when you come out of hibernation? Grab your friends and visit the nearest open space – like Erzsébet Square, Gellért Hill or Margaret Island – to chill and have a picnic with a guitar by your side, the fun is guaranteed. If you want

to breathe some culture in, I would definitely suggest visiting Buda Castle, where you will also find the National Gallery, and from it see a bird's-eye view of Pest. At the end of March, from 25th to be exact, I advise you to visit the Spring Market at Vörösmarty Square, where you can get to know more about Hungarian culture.

If you're a foodie then this is definitely for you: the annual res-

taurant week will be held from March 21 to 27, when you can grab three-course gourmet meals for 3500 Ft, which is a bargain in most good restaurants. And on March 20 macaroons will take over the Akvárium Klub, so you will have plenty of opportunities to eat well this month.

Akvárium is also place for concerts. Every weekend a Hungarian or a foreign artist will take over the

stage, so I would definitely check the schedule before heading out on a Saturday. The gates of Budapest Park open at the end of April, so music lovers will have another option to choose from. I would recommend listening to the Hungarian bands; they are really amazing. But if you are interested in foreign artists, Scooter from Germany and Billy Talent from Canada will also be performing. During your stay you'll probably visit places that are highly recommended in tourist books. But it's the timing of your visits that is important. For example, the historic village of Hollókő, a UNESCO World Heritage Site, should be visited during its Easter Festival, when you will see many local traditions – you couldn't absorb more culture into your system anywhere else. If the weather is nice, a hike in the Northern Mountains among the blooming trees can be really refreshing. But don't forget to see the Western part of Hungary too. If you are more interested in staying near sea level, you should spend Easter by Lake Balaton – you can even go on an egg-hunt!

BEÁTA ZITA BUJDOSÓ

Early Frontrunners in the Presidential Race

The race for the White House is on, and come November we will know who will succeed President Barack Obama. Four states organized primaries and caucuses in February, marking the first month of the elections.

The whole election process began on 1st February in Iowa, the state that traditionally kicks off the race for the US presidency with caucuses for both parties. The polls showed that Republican Donald Trump and Democrat Hillary Clinton both had considerable leads – but this marked the first time the polls were wrong in the 2016 race. Former State Secretary Clinton won, but only with a margin of 0.3%, a result her opponent, Vermont Senator Bernie Sanders called a 'virtual tie'. On the Republican side, political newcomer Trump was defeated, and it was not a loss he took well: the next day he accused the winner, Texas Senator Ted Cruz, of cheating in the election. The final result here was close as well, with Trump in

second and Florida Senator Marco Rubio in third, both within 4.5 percent of the winner. One of the favourites, Jeb Bush, son of a former president, and brother of another, suffered a heavy blow, coming in sixth with only 2.8% of the vote.

In the New Hampshire primaries eight days later the results were much more obvious. Bernie Sanders won the Democratic vote with a margin of 22%. The victory of the self-proclaimed 'Democratic Socialist' was not a surprise however, since this was in a state neighbouring his own, Vermont. At this point there are only two politicians remaining in the Democratic camp as Martin O'Malley has suspended his campaign after a disappointing finish in Iowa. On the other side

of the race, Trump secured his first win, and quite a big one: he beat John Kasich by 20%, and his biggest rivals, Cruz and Rubio only came in third and fifth.

The sudden death of Supreme Court Justice Antonin Scalia on 13th February shook up the campaigns a bit, because this means that President Obama now has a chance to nominate another Democratic judge, which would mean that for the first time in over 40 years, the liberals would outnumber the conservatives in the Supreme Court – something the Republicans desperately want to avoid.

In the third round, the Democrats had a caucus in Nevada, while the Republican hopefuls were participating in a primary in South Carolina. Although for a long time it seemed Sanders might beat Clinton, in the end the former First Lady repeated her victory of eight years ago, this time by a 5% margin. In South Carolina, Trump won by double digits again, beating Rubio and Cruz by 10%. Since he won both state-wide and in each congressional district, he picked up all 50 delegates available in the

state. It was yet again a humiliating defeat for Jeb Bush who opted for dropping out of the race – one of the favourites of the establishment gone.

In the last February round the parties switched states. Donald Trump made three wins in a row in the Nevada caucuses, beating Rubio and Cruz into second and third, respectively, by 22%. In the South Carolina Democratic primary, former State Secretary Clinton thrashed her rival: she won by a margin of over 40%, and then announced her campaign was 'going national'. These results meant that at the end of February Trump and Clinton were leading the race for the nominations. Trump secured a huge endorsement in the person of his former rival Chris Christie, who dropped out of the race after New Hampshire, and is close to the Republican establishment that is strongly opposed to Trump. Though right now it looks like either Trump or Clinton are set to sit in the Oval Office come November, there is still a long way to go in the race to the White House.

TAMÁS MÁLITS

Az Intézményfeltartó Központ

A KLIK-kel szembeni ellen-szenv soha nem látott magas-ságokba emelkedett. Újabb és újabb problémák látnak napvilágot a szervezet mű-ködésével kapcsolatban: a hibás tankönyvek, az iskolai autonómia csorbítása, a fi-nanciális gondok és a házmesterjellegű PÖCS létrehozása is mind macskakövek voltak azon az úton, amely a Kos-suth térre vezetett. Ott pedig a magyar pedagógustársada-lom jelentős része jelen volt, és véleményt nyilvánított – ha testben nem is, lélekben min-denképp.

Az állami központosítás és ennek egyik szimbóluma, a Klebelsberg

Intézményfenntartó Központ szé-pen lassan megfojtja a magyar köz-oktatási rendszert – habár az évek óta levegőért kiált. Az idei év ele-jén élesztett PÖCS (Pedagógus Ön-értékelési Csoportok) csak az utolsó csepp volt abban a bizonyos pohár-ban, hiszen problémák a szervezet megalakulása óta folyamatosan je-lentkeztek.

Az iskolák és a tanárok kezéből ki-került – többek között – a szabad tankönyvválasztás lehetősége, a tankönyvlistában szereplő köny-vekben pedig rendre hibák, tárg-yi tévedések, esetenként ideológi-ai elhajlások vannak; gyakorlatilag próbaüzemként, kísérleti jelleggel működnek. Ezen kísérletek alanyai azonban a magyar diákok, egy or-szág jövőjén kísérletezni pedig nem kifizetődő. Ahogyan az sem, hogy az iskola a diákok szemében egyre inkább teher és nem pedig lehető-ség: a diákok arra panaszkodnak,

hogy a magas óraszámok miatt telje-sen túlhajszolták vagy demotiváltá válnak – ezek közül egyik eshetőség sem túl biztató.

A (kevés kivétellel) hosszú évek óta működő porosz, frontális oktatás helyett sokkal inkább teret kelle-ne engedni a projektalapú, kreatív megoldásokat igénylő feladatoknak, ahogy ezt több oktatással foglalkozó pszichológus is megfogalmazta. Eb-ben azonban a pedagógusok a jelen helyzetben maguk sem érdekeltek: a túlóra eltörlése nem motíválja a ta-nárokat arra, hogy foglalkozásokat, kreatív műhelyeket szervezzenek. Talán fizikailag sem lennének képe-sek rá, hiszen az új rendszerben ren-geteg adminisztratív feladatot kell ellátniuk, ami elvonja az idejüket a tanítástól. A pedagógusok huszon-öt pontjukban azt is kérvényezték, hogy csak a munkakörükhöz kap-csolódó adminisztrációt legyenek hivatottak ellátni.

A szakmai kérdéseken felül finan-ciális problémák is terhelik az isko-lákat: a kimaradó villany és fűtés, áram- és gázkikapcsolási mora-tórium kérvénye a KLIK részéről, amiről egy frissen előkerült doku-mentum tanúskodik, ám a sort még hosszasan lehetne folytatni. Mind-ez az internetadó utáni legnagyobb és legszervezettebb tüntetéshez ve-zetett.

Az eső ellenére több ezren mentek ki a Kossuth térre, hogy alkotmányos jogukkal élve kinyilvánítsák véleményüket a KLIK-ről és az ok-tatás központosításáról. A felszó-lalások után a résztvevők öt perc néma, de mindennél többet mon-dó csenddel válaszoltak arra, hogy valójában „balhézni” vagy tárgyal-ni jöttek-e. Oktatási rendszerünk egyik utolsó segélykiáltása volt ez, a felületi kezelés nem lehet megol-dás többé.

MÁRTON LEVENTE

A pedagógusokkal sem lehet akárhogy beszélni

Nem a tanárokon múlt elsősorban, hogy tiltakozásuk annak esetleges szakmai eredményeitől függetlenül is értelmet nyert. Azt azonban helyesen ismerték fel, hogy nem pusztán érdekek és szakmai érvek ütközése miatt kell cselekedniük: fellépésük egyúttal morális szempontból is szükséges és fontos lépéssé vált. Nincs ugyanis olyan politikai cél, amely legitimálná azt a fajta – sok esetben a minimális tisztelet is nélkülöző – kommunikációt és viselkedést, amelyet a kormányzat és holdudvara tanúsított az állásukat joggal féltő, mégis bátran kockáztató pedagógusokkal szemben.

A cifránál is cifrább megnyilvánulásokból tehát nem volt hiány, gerincből és alázatból annál inkább. Az újságírói szakmaiatlanság leg-sötétebb bugyraiba merült alá igen emlékezetes módon a Békemenet-szervező Bencsik András, a Demokrata főszerkesztője, amikor nem lehetett eldönteni, hogy a Pedagógusok Szakszervezetének elnökével, Galló Istvánnal szemben elkövetett végzálási kísérlete az alaptalan rágalmazás vagy inkább annak ügyetlen kivitelezése miatt volt kinosabb. Tízszereket sikerült megmozgatnia a kocás inges szolidaritás „atyjának”, Klinghammer István korábbi felsőoktatási államtitkárnak, akinek valóban sikerült megragadnia a lé-

nyegyet hírhedten felháborító nyilatkozatával. Az előbbi példák félférnek ugyan a képzeletbeli dobogóra, a személyeskedés csimboraszója végül mégis a Teleki Blanka Gimnázium igazgatója, Pukli István ellen indított elszánt hadjárat lett. Az intézményvezető ugyanis nyugodtan lehetne a sajtóban elhangzott állításoknak megfelelően Zuschlag János kenyeres cimborája, a baloldal beépített embere, sőt akár Soros György bábja is: a közoktatás ellehetetlenülésére az sem lenne gyógyír.

Más lenne az összkép, ha legalább a kormány hivatalos kommunikációja valamelyest diplomatikusabb hangot ütne meg. Balog Zoltán miniszter ennek ellenére nem volt rest a később öntudatosnak tiltakozó diákolimpikonokat a magyar közoktatás tehetséggyáranak termékmintáiként beállítani. A villámhárító szerepét a Czunyiné Bertalan Judit helyére kinevezett oktatási államtitkár, Palkovics László tölti be. A korábban „csak” a felsőoktatásért felelős szakpolitikusnak van már rutinja az elégedetlenkedő tömegek csillapításában, így nem csoda, ha tőle hangzanak el olyan hálás, bár egyértelműnek nem mindig nevezhető mondatok, mint hogy „nem szerencsés a KLIK centralizált működése”.

A helyzet akkor sem jobb, amikor a kommunikáció valódi szakmai tartalommal is bír. A kormány ugyanis amellet, hogy az önkormányzatok terheinek csökkentésével láttatja igazoltnak a KLIK létjogosultságát, olyan érvekkel takarozik, amelyet a pedagógusszervek rendre megcáfolnak. Így volt ez akkor is, amikor e hónap elején a Civil Közoktatási Platform tizenkét pontban

fogalmazta meg követeléseit, amelyek többek között tartalmazzák a pedagógus-életpályához kapcsolódó minősítési rendszer felfüggesztését. Ezen kívül félreérthetetlenül ott szerepel a feltételek között az is, hogy a nem pedagógus végzettségű, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő kollégák bérének jelentős emelését szeretnék, miközben a kormányzati kommunikáció magukat a pedagógusokat feddte meg állítólagos bérkivánalmaik miatt. A kormányoldal tehát politikai veszélyforrásként kezdte kezelni a pedagógustársadalmat. Márpedig a tiltakozások szakmai sikere vélhetően csak azon fog múlni, hogy a kormány a 2018-as választás viszonylatában hogyan értékeli a

helyzetet. Amennyiben túl nagyra taksálja a potenciális szavazatvesztés kockázatát, még az is elképzelhető, hogy hajlandó lesz valóban konstruktív párbeszédet folytatni. Ha nem, és továbbra sem enged a ságos érvrendszeréből, akkor meg kell elégednünk majd azzal, hogy az oktatás „jelenleg biztosan jobb, mint amilyen 2010 előtt volt”. Ennek ellenére nem kell a Kossuth téren tüntető tömegre feltétlenül a Petőfi-versben vizionált gálya alatt háborgó tengerként gondolni. Sokkal inkább gondolkodó értelmiségiekként, akik a munkájukat napi rendszerességgel érintő problémák mellett kénytelenek voltak az arrogancia ellen is kiállni.

BOGATIN BENCE

A KLIK-től a PÖCS-ig, avagy harc a közoktatásért

A tanártüntetés nem újkeletű dolog a 21. századi Magyarországon, mégis hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy a magyar lakosság nagy része – leginkább a tanárok és a diákok – már évek óta harcol egy élhetőbb iskolarendszerért. Az ellenfél pedig nem más, mint a kormány.

A 2010-es években az oktatásügy első nagy konfrontációjának a

2012-es tandíj elleni tüntetések tekinthetők. A röghöz kötés, az előre meghúzott ponthatárok mind az egyetemi hallgatókat, mind a felvételre készülő diákokat felbőszítette, sokuknak utolsó pillanatban lehetlenné téve ezzel a továbbtanulást. A tanárok sem hagyták ezt szó nélkül, kiálltak a középiskolásokért. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ 2012-es létrehozásával, az iskolák központosításával egyre több probléma került felszínre.

A következő évben már mindenki utcára vonult, a heti öt testnevelésóra eltörlését, illetve a pedagógus-életpályamodell módosítását követelték. Az ígért béremelés sok esetben bércsökkenést eredményezett, mégis többet túllóráztak. Emellett a 18 éves korig kötelező oktatás visszaállításáért is kiálltak a tanárok, hiszen enélkül a szegényebb családokból származó gyermekek 16 éves korukban otthagyták az iskolát és elmehetnek dolgozni. Ez a megmozdulás sokaknak „Őszi

nagytakarítás az oktatásban” néven lehet ismert.

A 2014-es évben a tervezett költségvetés ellen tüntetettek – ezt később ugyan elfogadták –, amely gyakorlatilag ellehetetlenítette volna a nehezebb sorsú nebulókat. Az iskolarendszer teljes átalakítása mellett a kollégiumok és az óvodák is érintettek voltak a tervezetben. Galló Istvánné – az akkori szervező – kijelentette, hogy a betervezett törvényjavaslat nemcsak a gyerekek, hanem az oktatás jövőjét is gyö-

A rovatban szereplő írások nem az egyetem hivatalos állásfoglalásai.

Amikor az optimizmus találkozik a realitással

Az elmúlt hetekben a közoktatást övező problémák egyértelműen reflektorfénybe kerültek: a magyar közvéleményt olyannyira megmozgatta a téma, hogy hasonlóan heves reakciókat utoljára a menekültválság kapcsán olvashattunk. Mindenkinek megvan róla a véleménye, mindenki nagy reményeket fűz a pedagógusok tiltakozásához – ám sajnos igen kevés körülmény mutat abba az irányba, hogy a szakmai követelések valóban megfognak valósulni.

Már a miskolci Herman Ottó Gimnázium levelének terjedésekor lehetett érezni, hogy a kormányzati kommunikáció roppant cinikus módon kezeli a mozgalmat. Eleinte nem foglalkoztak a kérdéssel, majd a növekvő tiltakozás láttán megjelenő nyilatkozatok is általában elbagatellizálták a kérdések súlyosságát és a fennálló intézményrendszer mellett foglaltak állást. Mindezen reakciókat még meg is lehetne érteni, ám az ezt követő sajtómegjelenésekre már nehezebb magyarázatot találni. A Kossuth téri pedagógustüntetés előtt néhány órával Palkovics László oktatási államtitkár éppen azon indokok – például a Köznevelési Kerekasztal felállítása – mi-

att minősítette „okafoyottnak” a demonstrációt, amelyek ellen a szakszervezetek megmozdulást hirdettek. A feszült helyzetben Klinghammer István korábbi államtitkár elhíresült „kockásinges” interjúja sem javított – jöllehet az ELTE volt rektora a 2014-es ciklusban már nem tagja a kormánynak. Persze a kommunikációs csatározásokon túl a kabinet igyekszik valódi engedményeket is felmutatni – ám ezek javarészt látszatinétkedések. A Köznevelési Kerekasztalt úgy hozták létre, hogy a tiltakozásban résztvevő szervezetek egy részét el sem hívták rá, később pedig az ott folyó munkával elégedetlenek maguk hagyták ott a tanácskozást. Ugyanígy az Emmi által február végén nyilvánosságra hozott megállapodás-tervezet sem reagál érdemben a problémákra: általánosan megfogalmazott elvekről van szó, amelyek nehezen kérhetőek számon a későbbiekben; a konkrét javaslatok pedig jobbára részletkérdésekre vonatkoznak, vagy pedig a jövőbe tolják a probléma rendezését.

Azonban a döntéshozók vitatható hozzáállása mellett a pedagógusok alkupozíciója sem segíti elő a tiltakozások sikerességét. A hangjukat felemelő demonstrálók oktatói végzettséggel rendelkező emberek, nem pedig politikusok. Megvannak a maguk korlátai, hisz a szakmai egyeztetések mellett van rendes állásuk is. A megosztott koncentráció miatt azonban sokkal nehezebb ügyelniük arra, hogy egy politikai erő se használja fel őket – sem a kormány, sem az ellenzék részéről. Hozzá kell tenni, nagy előnye és hátránya is egyben a megmozdulásoknak az,

hogy a társadalom nem a pártpolitikai törésvonalak mentén foglal állást. Előnye, mert így nem fog a belpolitika ingoványain elsikkadni ez a fontos kérdés, ugyanakkor hátránya is, mert így nincs állandó szervezeti bázisa a szakmai megmozdulásoknak, hanem a tiltakozóknak kell létrehozniuk azt. Nehezítő körülmény továbbá, hogy Magyarországon nem alakultak ki a civil véleménynyilvánítás – úgymint a sztrájk vagy a tüntetés – hagyományai.

Mindezek mellett azonban a mozgalom sikeressége elleni legerősebb érv az, hogy a kormánynak stratégiai érdeke a KLIK, és tulajdonképpen az egész centralizált oktatási rendszer fenntartása. Már a 2010-es kormányzati ciklus elején is nagy vitákat váltott ki az oktatás átszervezése; ha a vezetés végül minden pontban engedne a pedagógusok követeléseinek, úgy korábbi önmagának mondana el. Nem beszélve arról, hogy más szakpolitikák átalakítása során is a központosítás volt a fő vezérfonal; az engedékenységgel ezt az alapvetést tagadnák meg. A fenti gondolatmenetet is amaztja alá az a sajtóértesülés is, amely szerint a Fidesz lillafüredi frakcióülésén Orbán Viktor úgy nyilatkozott, hogy legkorábban 2018-ban érdemes a KLIK feldarabolásáról beszélni.

Összességében elmondható, hogy a pedagógusoknak igen nehéz lesz szakmai elképzeléseiket érvényre juttatni, sőt, jobban belegondolva inkább lehetetlen – ugyanakkor jóhiszemű állampolgárként én is szeretném remélni, hogy végül mégsem lesz igazam.

OBERFRANK BALÁZS

keresen meghatározza, mégpedig negatív értelemben. Ebben az esztendőben mindent megtett az állam, hogy mindent felbolygasson. Új tankönyvek lepték el az iskolapadokat, amelyek sok esetben – vulgáritásban és szakmaiságban is egyaránt – kifogásolhatóak.

A tavalyi évben sűrűsödtek az események, a PÖCS, azaz a Pedagógus Önértékelési Csoportok bevezetésével a kormánynak újra sikerült kivágnia a biztosítékot a már egyébként is túlterhelt tanároknál. Miről is van szó? Az oktatóknak már nemcsak a rendszertől, de a kollegáiktól is rettegniük kell, mi-

vel az értékelés három fokozatban, intézményi, vezetői és pedagógusi szinten történik.

2016 márciusára a helyzet elfajulni látszik, már egy egész ország tiltakozik a felső vezetés ellen. Klinghammer István, a korábbi felsőoktatási államtitkár egy korrektnek semmiképpen sem nevezhető kijelentésében vérgis sértette a tüntető pedagógusokat. A „borotvátalan, kockás inges tanári kar” védelmébe keltek a diákok is. Rövid idő alatt országos szintű ellenállásba kezdtek, aki tehetné, kockás ingben ment iskolába, fotókat készítettek, majd különböző fórumo-

kon megosztották ezeket, bátorítva ezzel másokat is.

Milyen tanulság vonható le mindebből? Amikor a diákok tanárait védve könyörögnek a változásért, akkor tényleg nagy a baj, és igenis nagy ereje van a népnek. Nem ok nélkül nem mentek iskolába több ezren február 29-én. A leterhelt tanulók, a megfáradt tanárok, a tanácstalan szülők pedig a lehető legtöbbet hozzák ki az egészből, mert itt már nemcsak az oktatás jövőjéről van szó, de az országéről is.

BUJDOSÓ BEÁTA ZITA

Fotó: Bogatin Bence

Fotó: Bogatin Bence

...nőpontját, hanem csupán a szerzők véleményét tükrözik.

Tartózkodni kellene a tanulók

Az elmúlt hetekben az oktatásügytől visszhangzott a sajtó és Facebook-on sem lehetett úgy legörgetni, hogy ne lássunk kockás inges diákokat. De vajon a most kirobbant feszültségnek mi az alapja, hol keressük az okait és vajon merre keressük a megoldást? Egyetemünk professor emeritusa, Gászó Ferenc szociológus segített a probléma mélyére ásni.

Milyen mélyre kell ásni ahhoz, hogy megtaláljuk az oktatási rendszer problémáinak gyökerét?

A probléma alapja abban rejlik, hogy a rendszerváltást követően rosszul lett elrendezve az oktatás fenntartása, finanszírozása és irányítása. Az állam megszabadult az ellátási kötelezettségétől, az akkori törvény szerint csak hozzájárult az oktatás fejlesztéséhez – nyitott kérdésként hagyva azt, hogy milyen mértékben. Az önkormányzatok kapták a fenntartási feladatot, de nem rendelkeztek hozzá a megfelelő eszközökkel, így az oktatási rendszer leképezte az önkormányzatok erőforrásainak hierarchiáját. Ennek köszönhetően csak a jelentős bevétellel rendelkezők voltak képesek egy magas színvonalú intézményt finanszírozni, míg a szegényebb települések iskolái nem részesültek efféle javakban. A finanszírozási anomáliából az következett, hogy településfüggő teljesítménykülönbségek alakultak ki az iskolák és a tanulók körében. Ezek az eltérések erősen befolyásolták a továbbtanulási esélyeket.

Az oktatási rendszer a rendszerváltást követően teljesítménylejtőre sodródott, ahol mindmáig nem tudott megállni. Ez a finanszírozáson kívül számos okra vezethető vissza. Európai viszonylatban jelentős a lemaradásunk, még kedvezőtlenebb, hogy az általános iskolából kikerült gyerekek 1/5-e funkcionális analfabéta, tehát – mivel nem képes az értő olvasásra, befogadásra – az igé-nyes továbbtanulásra alkalmatlan.

Milyen következményekkel kellett szembenézni a hibás lépések után?

Az önkormányzatok teljesen eladósodtak, márpedig nem haté-

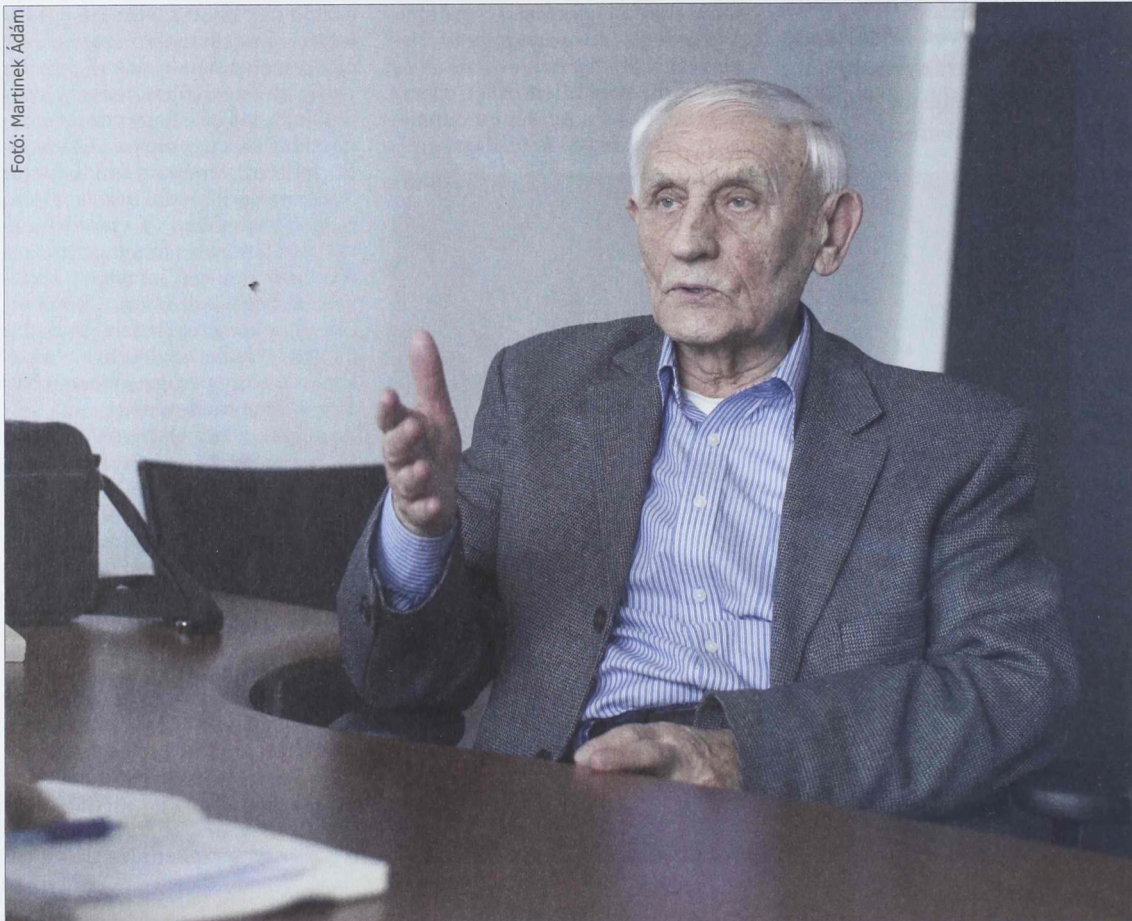
kony az a fenntartó, aki az adósságon kívül mást nem tud felmutatni. Erre válaszként az államnak vissza kellett vennie az ellátási kötelezettséget és garantált finanszírozást kellett volna bevezetnie, olyat, amely a feladatok teljesítéséhez szükséges anyagi feltételeket biztosítja. Ismét az államé lett ez a kötelezettség, de az erőforrás-feltételeket nem sikerült biztosítani.

Miért nem sikerült az oktatási rendszert emelkedő pályára állítani? Milyen lépések szükségesek a helyes irány megtalálásához?

Ahhoz, hogy javuló eredményeket mutathassunk fel és emelkedő pályán lássuk az oktatást, ahhoz három fő problémát kell kiküszöbölni. Az első, a legszembetűnőbb: az ellátatlansági probléma, ma a

ték, hogy az egymást követő kormányok milyen szemléletet akarnak érvényre juttatni az oktatási rendszerben.

Valamint a pedagógusok élethelyzete kedvezőtlenül alakult, életminősége, képzése, és ami nagyon fontos: továbbképzése továbbra is megoldatlan. Nem alakultak ki azok a szakmai és személyi feltételek, amelyek nélkülözhetetlenek az

Fotó: Martinek Ádám

A garantált állami finanszírozás rendszerének visszaállítása azonban nem igényelte volna az önkormányzati iskolafenntartás megszüntetését.

Így megjelent egy újabb probléma...

Igen, a túlcenzalizáltság. Az egyes iskolák szintjén megjelenő problémáknak fel kell áramolniuk, ott lehet csak döntést hozni. Bénítólag hatott ez a szisztéma az oktatási rendszerre, az iskolát megfosztották a pedagógiai feladatok ellátásához szükséges eszközök feletti rendelkezés lehetőségétől. A napi feladatok ellátása is nehézségekbe ütközik a központiség miatt.

nemzeti össztermék 3,9 százalékát fordítják az oktatásra. Ilyen anyagi feltételek közt nincsenek biztosítva az iskolarendszer hatékony működésének feltételei.

Ezenkívül rendkívül sok hibát okozott az oktatásban, hogy rátelepedtek a pártok az oktatási rendszerre, hatalmi kérdést alkotván belőle. A kormányváltás egy orientációs irányváltást hozott magával; más koncepcióval állt elő, lerombolva a korábbi fejlesztéseket. A politikai hullámverés megjelenésének eredményeként nincs konszenzus semmilyen lényeges kérdésben. Mindezek az irányváltások destabilizálták az oktatási rendszert, kiszámíthatatlanná tet-

iskola teljesítőképessége szempontjából.

Szociológus szemmel nézve, a méltánytalan javadalmazásra az ember teljesítmény-visszatartással reagál: „kis pénz – kis foci.” Nem lehet elvárni a tanártársadalomtól a maximumot, mikor ők a minimumot kapják.

De mégis a túlterheltség egy a – mind a tanárok, mind a diákok által megfogalmazott – főbb problémák közül.

A túlterhelés, a rettentő mennyiségű tananyag vagy a rossz könyvek csak a jelenség, sokkal mélyebb háttérrel. Ezek a válsághelyzet tünete, akárcsak egy betegségnél a

Bevonásától

láz. De itt nem elég csak egy pirulát beszedni a csillapításra, az óraszám csökkentése nem fog semmilyen eredményre vezetni, hiszen a rendszerben, az uniformizálásban van a probléma és egy újabb tünet mindig elő fog kerülni.

Nincs szakmai autonómia, az uniformizáltság előírja, hogy mindenkinek ugyanazt, méghozzá ugyanannyi idő alatt kell elsajátítania. Mintha azt feltételeznék, hogy az iskolába belépő gyerekek azonos készségekkel és képességekkel lennének felvértezve. Ezen elv mentén, ilyen rendszerben nem lehet a szociokulturális egyenlőtlenségeket kezelni, a kedvezőtlen környezetből érkezők motivációhiányával foglalkozni, sem a kivételes tehetségeket gondozni. Így a sablonizált rendszerben az átlagnál lassabbak menthetetlenül lemaradnak, míg a kiemelkedő képességűek nem kapnak eléggé terhelő oktatást, tehát két szinten is megoldatlan problémával állunk szemben.

Milyen lépéseket tehetnek a szülők a kilátástalannak tűnő rendszerben?

Az oktatási rendszer elégtelen teljesítménye miatt a gyerekek 60%-a piaci alapú önképzésben vesz részt. Hiszen nincsen mód és lehetőség azon készségeknél a megszerzésére, ami ma az érvényesüléshez szükséges. Egyéb kurzus vagy egy magántanár kell nemcsak egy nívós egyetemre való bejutáshoz, hanem még a középiskola elvégzéséhez is. Az oktatási rendszer nem tesz eleget a feladatának, hogy a társadalom tudás- és képességpotenciálját megfelelően gyarapítsa.

A múlt hónapban egy tüntetés formájában csapódott ki az a feszültség, ami a közoktatást övezi. Hatékony módszer? Reálisak a tanárok követelései és elképzelései?

Egy tüntetésnek csak akkor lesz értelme, ha megértik az üzenetét és elgondolkoznak a problémán. Márpedig a probléma nem pillanatnyi, kezelését egy hosszú távú fejlesztési programban lehetne elképzelni. Nem a tanárok feladata a koncepció kidolgozása, nem is kell nekik rendszerszintű, átfogó elképzelést megalkotni – ez a központi irányítás feladata lenne. Azonban a pedagógusok tapasztalatait mindenkor gondosan mérlegelni kell, mert enélkül lehetetlen reális programot alkotni.

Itt ismét az autonómia kérdésébe ütközünk.

Az oktatási rendszert nem lehet kizárólag irányítási eszközökkel fejleszteni, olyan megoldásokra van szükség, amely az intézményszintű teljesítményt gyarapítani tudja. Mindez összefonódik a szakmai autonómiával és minden olyan feltétellel, amely az önálló iskolai pedagógiai program kimunkálásá-

messzemenően tartózkodni kellene attól, hogy a pártpolitikai érdekeket is analizáló megmozdulásokba az ifjúságot bevonják. Fel fogásom szerint megengedhetetlen, hogy a tanulókat az iskolától távolmaradásra készítsék, afféle sztrájkot generáljanak, figyelmen kívül hagyva, hogy ennek hatásait a gyerekek sínylik meg. A kiélezett hatalmi küzdelemben az oktatás eddig is a politikai hullámverések centrumába került. A tanuló ifjúságot azonban mindeddig megkímélték attól, hogy eszközként használják fel a pártok közti küzdelemben.

re és arra, hogy a gyerekek érdekeit és szükségleteit hatékonyan szolgálja. A legfontosabb feladata az ehhez szükséges szakmai feltételek biztosítása, mert enélkül – kiváltképp öletszerűen végrehajtott változtatásokkal – az iskola teljesítőképességét lehetetlen javítani. A jelenlegi helyzetet tehát az jellemzi, hogy a feltételeket javító lépéseket és intézkedéseket kellene kimunkálni és fokozatosan realizálni. Ez a feltétele annak, hogy az iskola kikerüljön a jelenlegi teljesítményhiányos állapotából.

MENYHÉRT DORKA

hoz és realizálásához szükséges. Ezért az önállóság az iskolai szintű fejlesztés és az országos program egybehangolt működését jelenti. Az autonómia korlátozása másval nem pótolható erőforráshiányt okoz az oktatási rendszerben. A teljesítményhiánnyal kezdeni kell valamit, ha megvan a megoldás, az elégedettséget vált ki, mind szülői, mind társadalmi körben. Egy jó koncepció alapuló oktatási rendszer iskolája normatív környezet, mely sokféle igényt akceptál és kielégít. Nem idegen világ marad a diák számára, hanem jól érzi benne magát. Triviális, de a motiváció miatt rettentően fontos. Ha a diák nem rendelkezik indítékkal, nem lehet semmit tenni, hiszen egy befogadási folyamatról beszélünk.

A diákok is részt vettek a mozgalomban: elmentek a tüntetésre, majd kockás inggel vagy éppen távolmaradással mutatták támogatásukat. Helyes lépés volt szerepet adni nekik?

Amikor egy pedagógiai indítatás mozgalomra rátelepednek a hatalmi, akkor véleményem szerint

Mi lehetne jó példa számunkra?

A skandináv oktatási modell számomra igen szimpatikus és tudni kell, hogy eredményes. Azok a leginkább inspiráló modellek, ahol a rendszer önfejlesztésének feltételeit intézményesen biztosítják, ahol az iskolai szintű innováció akadálytalanul érvényesülhet, a célravezető megoldások kimunkálása és elterjesztése pedig intézményes támogatásban részesül. Ilyen segítséget jelent pl. a tanácsadói hálózat működtetése, a kísérleti iskolák és innovációs láncok kiépítése, szabad működése, valamint a tananyag- és tankönyvválasztás szabadsága és az iskolai szintű pedagógiai program támogatása. Ehhez tanácsadó szervezeteket állítanak fel, melyek az iskolai problémák megoldásában segédkeznek.

Hogyan lehetne Magyarországon megvalósítani egy ideális oktatási rendszert?

Az ideális oktatási rendszer aligha tekinthető elérhető célnak. Komoly szándék és elhatározás kellene ahhoz is, hogy oktatási rendszerünket képessé tegyük a társadalmi igények elfogadható szintű kielégítésé-

Névjegy

Gazsó Ferenc szociológus, oktatáspolitikus, egyetemi tanár, a Budapesti Corvinus Egyetem professor emeritusa. Békésszentandrás-on született 1932. október 8-án. 1970-től az MSZMP KB Társadalomtudományi Intézete tudományos munkatársa, majd osztályvezetője; 1976-ban megkapta a szociológiai tudomány kandidátusa fokozatot. 1980-ban lett a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Szociológiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára; 1981-től az Oktatáskutató Intézet főigazgatója. 1983 októberében kinevezték a művelődési miniszter helyettesévé, a közoktatás irányítását végezte. 1989-1990-ben az MTA Politikatudományi Intézet osztályvezető tudományos főmunkatársa, valamint a Minisztertanács Tanácsadó-testületének tagja lett.

Választanom kellett, hogy mi vagyok hivatalból...

Hogyan lehet valakiből fél év alatt sportpreferenciából kari HÖK-elnök? Bár már négy év is eltelt, a mai napig ugyanolyan lelkesen meséli el, hogyan került a szervezethez Illés Richárd, a Gazdálkodástudományi Kar Hallgatói Önkormányzatának tavaly decemberében leköszönt elnöke. Az elmúlt évek „hökös” emlékeiről, tapasztalatairól, tanulságairól beszélgettünk.

Hogyan kezdődött a HÖK-ös pályafutásod? Mi volt a motivációd?

Igazából már gólyakoromban is terveztem, hogy elkezdem a Hallgatói Önkormányzatban való tevékenykedést, csak akkor az volt a probléma, hogy még nem éreztem azt, hogy annyira megszólítottak volna. Ahhoz pedig túl bátortalan voltam, hogy belépjek a HÖK-irodába, hogy „Sziasztok, szeretnék höközni”. Így csak halasztódott a dolog, aztán az Öntevékeny Csoportok Irodájában kezdtem el a pályafutásomat a diákszervezetek közül. Itt másfél évet töltöttem el, egy alapszakos gólyatábor megszerveztünk, de miután a második alkalommal már nem jutottam le a gólyatáborba, úgy éreztem, itt az ideje, hogy elkezdjem a HÖK-ös pályafutásomat. 2012 őszén elindultam a kari HÖK-választásokon, be is szavaztak a hallgatók, így az idei tanévben már negyedik alkalommal lehetek a GTK HÖK Választmányának a tagja.

Mikor lettél kari HÖK elnök és miért?

Amikor beválasztottak a hallgatói képviselőbe, akkor egy évig inkább passzív voltam, többnyire csak operatív feladatokat láttam el. 2013-ban, amikor másodszorra is megválasztottak, akkor már túl voltam egy nyáron, amikor is részt vettem egy sportszervező táborban. Ott nagyon megszerettem a sportszervezést. Észrevettem, hogy a Corvinuson ez gyerekcipőben van, nem nagyon foglalkozott senki ezzel, úgyhogy itt kezdődött el igazán minden. 2014. január 1-jén az akkori campustanács, a három kari HÖK-elnök létrehozta a sportpreferenciái pozíciót, amelyet megpályáztam, és el is nyertem. Emellett egy másik megítéltetés is ért, az akkori BCE HÖK elnök, Kocsis Norbert helyére HÖK vá-

lasztmányi tagnak szavaztak meg. Amikor az elődöm, Csurgó Ádám bejelentette, hogy június 30-ával lemond, mert külföldön tervezte a tanulmányai folytatását, akkor úgy éreztem, hogy bár még nem voltam olyan régóta pozícióban, már lettem valamit az asztalra ahhoz, hogy a helyébe léphessek, így 2014 tavaszán elindultam az elnökséért. Mindig olyan pozíciókat szerettem megpályázni, ahol láttam az úrt, a hiányt, vagy lehetőség volt arra, hogy alkossunk, ezért is kezdtem el a sportszervezést, ami akkor még ismeretlen fogalom volt a BCE HÖK-ben. Ádám bejelentése után is úgy láttam, hogy nem nagyon lesz olyan ember, aki ezt tudná folytatni, így ezért indultam el, és végül májusban megválasztottak.

Mit éreztél a legnehezebb feladatnak, amikor elnök lettél?

A legnagyobb kihívás alából az volt, hogy elnökként már nem csinálhattam azt, amit szerettem. Régebben sokat foglalkoztam oktatási ügyekkel, szerettem a hallgatók kérdéseire válaszolni, és ezekkel kapcsolatban felkeresni az oktatási dékánhelyettest, egy-egy szakfelelőst, és mindig örültem, ha sikerült segíteni a diákoknak. Emellett a sportnapokat is nagyon szerettem szervezni, és ez volt a legnehezebb dolog, hogy elnökként ezekre már nem volt időm. Inkább azt a pozíciót kellett felvennem, hogy a Választmánnyal és a hallgatókkal is ugyanúgy kellett tartani a kapcsolatot, mint a dékán, esetleg a rektor vezetéssel. Erre nehéz volt átállni, egy félév eltelt, mire igazán sikerült, hogy elengedjem azokat a feladatokat, és ne vállaljak túl sokat.

A másfél éves elnöki ciklusod alatt mi volt a legnagyobb kihívás, amivel szembesültél?

Nagyon büszke vagyok arra a kezdeményezésre, amit már sportpreferenciái éveim alatt elindítottam. Nevezetesen szeretném elérni, hogy legyen az egyetemnek egy saját, kézilabda méretű pályával rendelkező sportszarnoka, ami elég nagy ahhoz, hogy szinte bármilyen tömegsportra lehessen használni. A kezdeményezés miatt találkoztam a sportért felelős helyettes államtitkárral, több egyetemi és önkormányzati vezetővel is. Végül úgy néz ki, hogy a kancellár asszony segítségével a kormány felkarolja ezt a kezdeményezést. Az ígéret már megvan a Lónyay utcai telek ilyenfajta hasznosítására fenntartói és egyetemi közös finanszírozásból.

A sikerélmény mellett viszont sok problémával is találkoztam a másfél év során. A legnehezebb a tavaly nyári időszak volt, amikor a Budai Campus elcsatolásáról kellett dönteni. Nekem személy szerint azért volt nehéz az a pár hónap, mert külön kellett választanom azt, hogy mi vagyok hivatalból, és mi vagyok emberként. Sok budai campusos ismerősöm, barátom van és volt is, közülük többet a HÖK-ből ismertem meg. De el kellett szakadnom attól, hogy én Ricsi vagyok és barátok vagyunk, inkább a G kari HÖK-elnök énemet kellett felvennem, és mérlegelni azt, hogy nem biztos, hogy a Gazdálkodástudományi Karnak rosszabb lesz, ha a Budai Campust elcsatolják, ezzel a hallgatóinknak is több juthat. Úgy érzem, hogy sem mint G kari HÖK-elnök, sem mint Illés Richárd nem sokat tehettem volna azért, hogy maradjon a Budai Campus.

Mit tekintesz a legnagyobb sikerednek, amit nem egy kihívás eredményeképp könyvelsz el?

Tavaly voltak gondok a HÖK költségvetésével, a GTK HÖK-nek is kevesebb jutott, mint az azt megelőző évben, de bizonyos dolgokra ugyanannyit kellett ráfordítani. Még az elődöm nevéhez is köthető a könyvtárfejlesztési projekt. Ennek keretében négy prezentációs szobát szereltünk fel LCD-tévékkel, valamint HDMI-kábeleket vettünk hozzá, hogy a hallgatók megfelelő körülmények között tudjanak a prezentációikra készülni. Ez a projekt az én elnökségem alatt fejeződött be, és talán ez az a siker, amit mindenki, köztük a hallgatók is láthatnak.

Miben volt az itt eltöltött idő hasznos számodra? Miben fejlődöttél a legtöbbet?

Vezetői tapasztalatban mindenképpen. Szerintem az volt a leghasznosabb, hogy megtanultam azt, amit az előbb is említettem, hogy egyrészt amikor vezetőnek választanak, akkor olyan dolgokat kell magad mögött hagynod, amiket szeretnél csinálni, mert egyszerűen szétszakadsz, ha továbbra is mindent bevállalsz. Másrészt vezetőként fel kell vállalnod a konfliktusokat. Szerintem nagyon sok konfliktust vállaltam fel, de ez volt a negatívum bennem, mert nem tudtam úgy fűzni a szálakat, ahogy kellett volna. Mindig kimondtam a véleményemet, ami a szívemen, az a számon volt. Ebből leginkább azt a következtetést vontam le, hogy nem vagyok jó politikus, sose csináltam azt, hogy önös érdekből nem veszem össze valakivel, csak azért, hogy később esetleg rám szavazzon.

Mi a legkedvesebb emléked a HÖK-ben eltöltött évekről?

Nagyon szerettem a mester gólyatáborokat – ez talán az ÖCSI-s múltamból is adódik –, a nyílt napokat, ezeken tanultam meg nagy tömeg előtt beszélni úgy, hogy ne izguljak és felszabadult legyek, illetve az Educatio kiállítás is. Legfőképpen azokat az eseményeket szerettem, ahol a hallgatókkal találkozhattam, beszélgethettem velük, illetve segíthettem nekik. Nem beszélve arról, hogy az itt eltöltött évek során remek barátokra tettem szert.

BUJDOSÓ BEÁTA ZITA

Miért nem oktatnak pénzügyi alapismereteket az iskolában?

Mi is ezt a kérdést tettük fel magunknak, amikor létrehoztuk az Egyetemisták a Pénzügyi Kultúráért projektet, amely a FAKT Szakkollégium társadalmi felelősségvállalási, vagyis CSR-tevékenysége. A projekt célja, hogy megismertessük a középfokú oktatásban lévő fiatalokat az alapvető pénzügyi ismeretekkel, azaz a banki szolgáltatásokkal és a monetáris politika világával, hiszen ez a tudás mindenkinek hasznos az életben. Ezeket az ismereteket eddig huszonöt iskolában több mint 3600 diáknak adtuk át.

Sikerünket mi sem bizonyítja jobban, mint hogy vannak iskolák, ahol évente keresnek minket, hogy tartsuk meg a következő generációnak is az előadást. Olyan is előfordult már, hogy a szemeszter első hetében egy elsőéves köszönte meg az oktatást, ami inspirálta őt a to-

vábbtanulásra. Nagy örömmel egyez tanárok is az előadásunkból szerettek volna tanítani, sőt van olyan szakközépiskola, amelyik

minden évben egy-egy tanítási alkalom után meglepi az ott lévő előadóinkat egy kis ajándékkal. Ezek azok a momentumok, amikért

megéri ezt csinálni; nekünk csak egy délelőtt, viszont van, akinek a jövőjét tudjuk megváltoztatni egy előadással.

Elsős Kurzusok a Széchenyi István Szakkollégiumban

EL
SŐS
KUR
ZU
SOK

Sávós

Ismeretbővítő

SZISZ

A SZISZ tavasszal is meghirdeti Elsős Kurzusait első- és másodévesek részére. Az EK-k olyan kötetlen, kiscsoportos beszélgetések, melyeket a kóli tagjai tartanak az érdeklődőknek az egész félév folyamán. Ezek során bepillantást nyerhetsz a SZISZ szakmai működésébe, megismerheted annak tagjait és a többi érdeklődőt és persze korlátlanul kifejtheted a vé-

leményed egy számodra érdekes témában.

A kínálat egyik nagy csoportját a sávós kurzusok alkotják: ha ellátogattok valamelyikre, a szakmai rendszerünk alapját képező négy tudományterületbe kóstolhattok bele. A Law&Economics kurzuson a közgazdaságtan eszköztárával tárjuk fel a jogalkotás mögött rejlő motivációkat és hasznossági tényezőket. A Kormányzati gazdaságtan kurzus keretében rövid elméleti alapot követően a

public choice és a public finance világába kóstolunk bele. A Pénzügyi közgazdaságtan kurzuson aktuális híreken és eseteken keresztül értünk meg olyan hétköznapi folyamatokat, mint az államadósság vagy a hitelezés. A Szociológia kurzus keretében különböző társadalmi problémák mélyére nézünk, hétről hétre rákérdezzünk a világra, hogy még több kérdést találjunk. Az ismeretbővítő kurzusok a legkülönbözőbb érdeklődési területeket is lefedik: a Világ Aktual EK-n betekintünk a nemzetközi esemé-

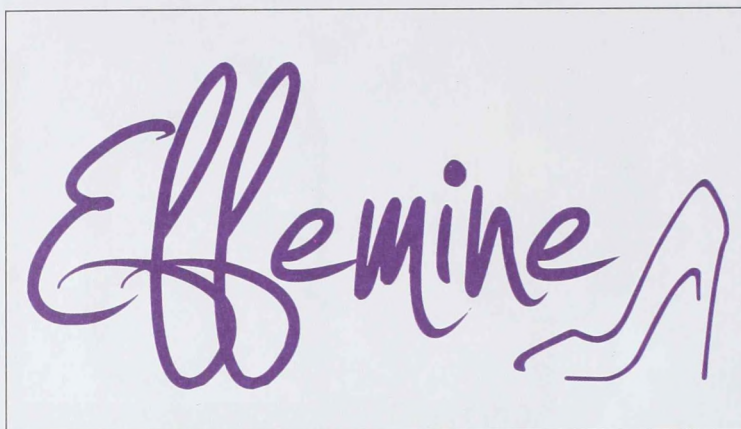
nyek színfalai mögé. A Business EK-n az üzleti élet gyakorlatias oldalára világítunk rá. A PolitIKON EK-n új fókusszal járjuk körül a politikatudomány alapvető témáit. A Budapest és a Gasztró EK-kon bejárjuk a város rejtett zugait, illetve megismerjük egy-egy nép étkezési szokásait egy közös főzés során.

Az EK-ról a szisz.hu/ek_aktuális oldalon olvashatsz többet. Ha pedig bármelyik kurzus felkeltette az érdeklődésedet, jelentkezz az ek@szisz.hu címen!

Családos vállalkozók, vállalkozó családok – de hogyan?

Többek közt erre a kérdésre keressük a választ márciusi előadásaink keretében. A hónapot egy nőnap konferenciával kezdtük, majd a Sikeres élettörténetek előadássorozat legújabb állomásával fogjuk zárni.

Március 8-án a C nagyelődóban egy – az InCube és az Effemine közös szervezésében megrendezett – kerekasztal-beszélgetés keretében kerestük a választ arra, hogyan egyeztethető össze a munka és a magánélet. Család és karrier? Célunk az volt, hogy egyetemi közegben is beszélhessünk a témáról. Olyan sikeres vállalkozó nők és férfiak tapasztalatait és tör-

téneiteit hallgathattuk meg, akik családi életük egyengetése mellett fantasztikus márkákat építettek fel. Pistyur Veronika (Bridge Budapest) moderálásával Varga-

Darabos Andrea (Manna Szap-pan), Sallay Fanni (Cake Shop) és Bedő Imre (Férfiak Klubja) árulták el, hogyan teremtik meg ők az egyensúlyt.

A vállalkozói szemle ezzel azonban nem ér véget. Március 22-én jön a Sikeres élettörténetek legújabb állomása, ahol vendégünk ezúttal a ChocoMe alapítója lesz, aki 2009-ben, korábbi pozíciója elvesztésével döntött úgy, hogy saját vállalkozásba kezd. A lehetőséget a vendéglátásban keresve végül a csokoládéban látta meg, és 2010-ben ChocoMe néven útjára is indította saját márkáját. De hogy miért éppen a csokoládé, és hogy hogyan vezetett az út az ötlet megszületésétől a megvalósításig, azt egészen a nemzetközi sikereig, azt hallgasd meg személyesen!

Várunk szeretettel programjainkra! Részletekről az Effemine Facebook-oldalán ([www.facebook.com / effemine.hu](http://www.facebook.com/effemine.hu)) és az előadások Facebook-eseményén tájékozódhatsz.

Egy diplomata bőrébe bújva

INTERNATIONAL DIPLOMATIC STUDENT ASSOCIATION

Kicsit izgulsz, de inkább izgatott vagy. Végigsimítasz a zakódon, egy utolsó igazítás a nyakkendőn, aztán helyet foglalsz a többi delegált között. A terem lassan elcsendesedik, kezdetét veszi a konferencia. Egymás után emelkednek szólásra az egyes országok képviselői, egytől egyig lelkes egyetemisták, akár csak Te. Van, aki óvatos, van, aki provokatív. Kuba képviselője hangosan horkol melletted; kicsit megviselte az előző esti informális esemény. Végre Te következél. Minden szem Rád szegeződik, ahogy meg-

próbálsz méltóságteljesen kilépdelni a pódiumhoz. Németországot képviseled. Egy mély lélegzetvétel, aztán beszélni kezdesz. Összefogásról, egységről, békéről szónokolsz. Igyekszel mindenki szemébe nézni, de közben már azt figyeled, hogy kik lesznek majd a potenciális szövetségeseid, kikkel érdemes kicsit barátkozni a kávészünetben. Vége a beszédnek, heves tapsvihár. Kérdések következnek. Páran szimpátiájukat fejezik ki, mások megpróbálnak megszorongatni. Egy kicsit sikerül megsértened az izraeli delegáltat,

nevetés hullámszögébe végig a termen. Elfogynak a kérdések, visszaadod a szót a levezető elnöknek. Ahogy a helyed felé sétálsz, az USA delegáltja Rád kacsint. Csinos lány, majd írsz neki egy kedves üzenetet. Helyet foglalsz, már nem izgulsz. Van egy olyan érzésed, hogy ez a konferencia hatalmas élmény lesz, és már alig várod, hogy folytatódjon. Körülbelül így éreznek mindazok, akik már vettek részt ENSZ modellező konferencián. Mi az International Diplomatic Student Association nevű diákszervezetben mind azért

dolgozunk, hogy minél több fiatal egyetemistának, leendő diplomatának adjuk meg a lehetőséget, hogy hasonló élményeket élhessen át. Ezért járunk külföldi konferenciákra, és ezért szervezzük meg idén már második alkalommal a MUNAPEST nevű nemzetközi konferenciánkat.

Ha többet szeretnél megtudni tevékenységünkről, esetleg Te is szívesen részese lennél ennek a hatalmas élménynek, kövesd Facebook oldalunkat: [facebook/idsahungary](https://www.facebook.com/idsahungary)
BREITENSTEIN ADÁM

Világpolgárok

Világpolgár. Kozmopolita. Global Citizen.

Ember, akik képesek egy számmukra idegen környezetben elboldogulni; akik tisztában vannak a saját értékeikkel. Az egyetemes emberi társadalom olyan tagja, „ki minden embert polgártársául tekint, és fogad”. Emberek, akik tudják, hogy ők is segíthetnek. Global Citizen – ezt a nevet kapta önkéntes programunk. A program, amin keresztül másokon segíthetsz, megismerheted önmagad, és 6-8 hetet tölthetsz külföldön egy nemzetközi csapat tagjaként. Viki Törökországban tartott előadásokat az emberi jogokról. Nem csupán az általa képviselt programot akarta átélni, de a program nyújtotta lehetőségeket is. Szerette volna testközelből megismerni a muszlim kultúrát, hogy ne csak a felénk közvetített, főként negatív

hírek formálják a véleményét. A hat hét során nemcsak fejlesztett, de fejlődött is. Türelmesebb és kitartóbb lett, megtanulta a legtöbbet kihozni a váratlan helyzetek szülte megoldásokból. Pozitív csatlódás volt számára, hogy Törökországban gyorsan be- és elfogadják az embert. Közvetlen tudást szerzhetett a török kultúráról: közöttük élve tapasztalhatta meg a sajátosságait, továbbá megtanulta kezelni a kihívásokat és meglátni a megoldásokat. Mindemellett „egy nagyon diverz csapat gyűlt össze, 45-en voltunk, szinte mindenki más-más országból. Voltak Szerbiából, Görögországból, Ukrajnából, Marokkóból, Algériából, Tunéziából, Egyiptomból, Ghánából, Dél-Afrikából, Bahreimból, Pakisztánból, Indiából, Kínából, Thaiföldről, Taiwanból, Malajziából, Indonéziából, Szingapúrból, Kanadából, Kolumbiából...”

Rájött, többre képes, mint előtte hitte, önmagát is lehetősége volt jobban megismerni és tartós barátságokat tudott kötni, hiszen közösen voltak részei valami olyannak, amit kevesen értenek meg vagy élnek át.

Ha érdekel a program, jelentkez az alábbi linken: bit.ly/AIESEC_Global_Citizen, vagy keress minket a 21-es irodában.

TÓTH VIKTÓRIA

Erik Brynjolfsson érkezése Budapestre

„A növekedés nem halott” – kezdi nagyhatású TED-beszédét Erik Brynjolfsson, az MIT Sloan School of Management professzora, korunk egyik legelismertebb robotkutatója. Persze nem mérnöki, hanem közgazdász értelemben. Hatalmas mellszélességgel áll ki az új technológiák mellett, annak ellenére, hogy egyre többen vannak, akik szerint a

gépek a „mi munkánkért jönnek”. A technopessimisták és -optimisták számára egyaránt jó hírnök van: a professzor úr március végén Budapestre érkezik. Brynjolfsson személyesen veszi át a Rajk László Szakkollégium Herbert Simon-díját, olyan nagyszerű professzorok után, mint Clayton Christensen vagy Ashwath

Damodaran. A március 25-i díjátadót előadás követi a Gólyavárban, amelynek témája a professzor legújabb könyvének központi gondolata lesz: már rég tart a harmadik ipari forradalom, de valódi hatásai csak most következtek be. A Second Machine Age című könyvében arra hívja fel a figyelmet, hogy míg a gondolkodásunk lineáris, addig a

technológiai innovációk exponenciális növekedést követnek. Szerinte a ’90-es évek óta tartó digitalizálódás, Moore törvényének sok évtizedes múltja, az IT-rendszerek globális bevezetése vagy az AI mind előfutárai a számítógépes-digitális kultúra nagykorúságának. Hogy ez pontosan mit jelent, arról győződjetek meg személyesen!

Mindennel képben akarok lenni

Ma már szinte mindenki ismeri az országban, ám azt csak kevesen tudják róla, hogy valójában soha nem tanult iskolai keretek között színészetet. Keresett színésznő, de próbál egyensúlyt kialakítani a munkája és azon dolgok között, amiket még fontosnak tart. Döbrösi Laurával, az Aranyélet Mirájával és a Félvilág Katójával beszélgettem.

Döbrösi Laura színész, énekes és egyetemi hallgató. Melyik vagy leginkább te, és a jövőben melyik szeretnél leginkább lenni a felsoroltak közül?

Erre nem könnyű válaszolni, mert pont azt látom a lényegnek ebben, hogy nem kell választani és ez is lenne az életcélom, ha már a jövőnél tartunk. Azt szeretném elérni, hogy össze tudjam hozni azt a három dolgot, amit nagyon szeretek csinálni; tehát a színészetet, a zenét és azt, hogy intellektuálisan és tudományosan is képben legyek és tanuljak, hogy tudjak segíteni a társadalomnak azokon a hibáin, amiket észreveszek, és amikért érdemes tenni, mert lehet változtatni rajtuk. Az éneklés és a színészet evidens, hogy valahol összekapcsolódik, hiszen mindkettőből sokat lehet átvinni a másikba. És ezek hogy kapcsolódnak össze azzal, hogy én nemzetközi tanulmányok szakértő leszek hamarosan? Ez majd kialakul, kiforr. Hiszem azt, hogy ennek a három dolognak van létjogosultsága egymás mellett.

Még a gimnázium alatt elvégeztél egy OKJ-s tanfolyamot, ahol jelmez- és díszlettervezést tanultál. Mi volt a célod veled, esetleg már akkor előre gondolkodtál?

Minden, amit valaha tanultunk, hasznosítható a mindennapjainkban. A gimnáziumban művészeti tagozatra jártam és ezért volt lehetőség ezt is tanulni. Nagyon érdekelt a látványtervezés és a színház. A képzés része volt még egyébként az is, hogy kultúrtörténetet, művészettörténetet, rajtot és ábrázoló geometriát is tanulhattunk. A másik nagy plusz, amit itt kaptam, az a színházi gondolkodás volt, mivel megismertem, hogyan készül egy színdarab a nullától a premierig. Ez egy csapatmunka, az előadás nem csak a színészekből áll. Amikor a

tanfolyamot végeztem, már rendszeresen szerepeltem, de mindig is fontosnak tartottam azt, hogy képben legyek azzal, ami körülöttem zajlik.

Tízéves korod óta színészkedsz, mégis az ELTE-n tanulsz nemzetközi tanulmányok szakon. Amikor a továbbtanulás előtt álltál, nem fordult meg a fejedben az, hogy egyetemi keretek között tanulj színészetet? Dehogynem, meg sokan mondták is, hogy meg kellene próbálnom, de nem tettem. Egyrészt nem voltam biztos magamban, úgy éreztem, hogy a színészet csak gyerekkori hobbim, gyerekszínészként is tekintettem magamra. Azt hittem, hogy ezt majd kinövöm és nem gondoltam arra, hogy alkalmas lennék erre a sok áldozattal járó pályára. Másrészt pedig érdekelt más is, és a Színművészeti olyan, hogy az ötéves képzés alatt csak az van és semmi más. Ezt az elköteleződést akkor még nem mertem vállalni. Sok mindenről le kellett volna mondanom egy olyan dologért, amiben bizonytalan voltam.

Már most elmondhatod magadról, hogy a magyar filmszakma legjobb színészeivel és rendezőivel dolgoztál együtt. Milyen hatással voltak rád ilyen fiatalon ezek a tapasztalt emberek? Őket figyelni számomra a leghasznosabb iskolapad volt. Amit a Szín-

művészetin nem tanultam meg, azt a terepen sajátítottam el. Ezek az emberek hihetetlenül profik, valamint emberileg is magas értékrendet képviselnek. Mindig nyitott szemmel és füllel járkálok a forgatásokon és próbálok hasznosítani, amiket látok. Mindent, amit erről a munkáról tudok, azt úgy szereztem, hogy folyamatosan figyeltem a legjobbakat munkavégzés közben.

Szerepeltél már nagyjátékfilmben, sorozatban és színdarabban is. Melyik terep áll hozzád a legközelebb és miért?

Itt sem szeretek választani, mert mindegyiket más miatt szeretem. Ha viszont mégis kellene a film és színház közül, akkor csakis a több tapasztalat miatt a filmet mondanám, mivel ott már otthonosan mozgok.

Az Aranyélet Mirája és a Félvilág Katója ugyanolyan korú, ugyanolyan naiv, összességében azonos jellemvonásokkal bírnak, mégis száz év választja el őket. Mi még a közös és mi a különbség kettejük között?

Sokszor megkapom azt, hogy mindig ugyanazt a karaktert kell eljátszanom. Számomra amúgy pont az a kihívás, hogy két látszólag azonos karakterből mást hozzak ki. Nagyon aktívan dolgoztam azon, hogy ne legyen egyforma a két lány. A közös bennük még az, hogy

mindkettőt egy hatalmas sokk éri, rádöbbenek, hogy nem minden úgy van, ahogyan azt ők gondolták, ám ennek a feldolgozása az, ami a különbségeket is megmutatja közöttük. Kató bölcsebb, visszafogottabb és okosabb, hiszen sokat tapasztalt már az igazi világból, Míra ezzel szemben pedig egy elkényeztetett királylány volt. Emiatt őt jobban megviseli a kapaszkodók elvesztése, Kató pedig csak még sötétebb dolgokat tapasztalt meg az eddigiek mellé. Viszont úgy gondolom, hogy Míra az erkölcsösebb, mivel lehet, hogy ha Kató besokallna, elmenne a következő Mágnás Elzának, a rózsadombi lány viszont soha nem adná fel az igazságérzetét.

Milyen karaktert formálnál meg legszívesebben?

Egyértelműen valami gonosz, vejlejtő romlottat, aki lehetőleg meghalna a film végén, vagy pedig győzedelmeskedne és mindenkit uralma alá hajtana.

A Félvilágot te képviselted novemberben az Indiai Nemzetközi Filmfesztiválon. Milyen volt a film fogadtatása egy teljesen más kultúrájú országban?

A bollywood-i filmgyártás nagyon más, mint az amerikai vagy az európai, egyfajta akció-musical műfajba sorolnám, ennek ellenére mindenki imádta a Félvilágot. Teltházaz vetítése volt és utána sokan jöttek oda gratulálni filmes berkekből és a közönség soraiból is egyaránt. Azt tudni kell, hogy Indiában a színészeket, színésznőket és magát a filmkészítést is hatalmas kultusz és megkülönböztetett figyelem övezi. Ezzel akkor szembesültem igazán, amikor a sajtótájékoztatók voltak. Szinte azonnal megrohmozdta és közös fotót meg autogramot kértek, nem számított, hogy sokan még a nevemet sem tudták, csak azt, hogy színésznő vagyok.

Többek szerint is te lehetsz a magyar színésznők következő generációjának egyik meghatározó alakja. Hogy látod magad ebből a szempontból?

Nem szoktam magam ilyen magasságokba vizionálni, de nagyon hízog. Örülök annak, hogy így vélekednek rólam, de én próbálok nem túlreagálni ezt a sikert. A színészet számomra egy álomállás, ami nagyon különleges is, hiszen hihetetlenül élvezem csinálni.

KASZÁS ALBERT

Megvannak a 88. Oscar-díjátadó nyertesei

Magyar idő szerint február 29-én, hétfő hajnalban lezajlott a 88. Oscar-gála a hollywoodi Dolby Színházban, Los Angelesben. Idén is aranszobrocsonként díjazták az Akadémia által legjobbnak ítélt filmeket és színészi alakításokat. Hosszú évek után magyar filmért is szoríthatunk: a Saul fia-t a legjobb idegen nyelvű filmek között jelölték. Míg mi Nemes Jeles Lászlóéknak szurkoltunk, a világot a tótotta lázban, hogy Leonardo DiCaprio végre Oscar-díjjal a kezében térhet-e haza.

jobb férfi mellékszereplő díja okozta, amit az előzetes várakozásokkal ellentétben nem Sylvester Stallone vehetett át, hanem a Kémek hídjá színésze, Mark Rylance. Szintén váratlan volt Alicia Vikander győzelme a legjobb női mellékszereplő kategóriában: a svéd színésznő A dán lányban nyújtott alakításáért kapta az elismerést. Párja, Micha-

el Fassbender viszont aranszobor nélkül tért haza, hiszen a legjobb férfi főszereplőnek járó díjat A visszatérőben nagyot játszó Leonardo DiCapriónak ítélte az Akadémia. A legjobb női főszereplő Brie Larson lett; a színésznőt A szoba című filmjéért ismerték el. Magyar nézőként az est legfontosabb díja a legjobb idegen nyelvű

filmnek járó aranszobor volt, melyet a Saul fiáért Nemes Jeles László vehetett át, így harmincöt év után van újra Oscar-díjas filmünk. A legjobb rendező Alejandro G. Innaritu lett A visszatérővel, de hat díjat söpört be a Mad Max is: díjazták többek között a díszletet, a jelmezt, a hangvágást és a hangkeverést is. A legjobb animációs film az Agymánók, a legjobb dokumentumfilm az Amy lett, de díjat érdemeltek az Ex Machina vizuális effektjei, Ennio Morricone filmzenéje és Sam Smith dala, a Writings on the Wall is. A gála házigazdája Chris Rock volt, aki már nyitóbeszédében felhívta figyelmet a díjátadó körül az elmúlt hónapokban kialakult botrányra: idén sem jelöltek színes bőrű színészt, ami így a „fehér emberek választásává” vált. Az est folyamán fellépett Lady Gaga is, aki Till It Happens To You dalát adta elő, miközben a színpadon bántalmazott nők és férfiak álltak körbe az énekesnőt – a közönség állva tapsolt a szívhez szóló előadás után.

HEGYI FANNI

A strandon már olvashatjuk

2016 nyarán a Harry Potter rajongók elvonási tünetei csillapodhatnak végre – a történet nyolc évvel az utolsó regény megjelenése után végre folytatódik, méghozzá színdarabként, melynek szövegvégkönyvét a bemutató utáni éjjelen már olvashatjuk is.

Az előadás a londoni Palace színházban lesz megtekinthető. A hír számos rajongót keserített el – nem alaptalanul, hiszen a jegyek nem túl olcsók, korlátozott számban érhetőek el, és sokaktól London igen messze esik. Így egy angol kiadó Twitteren bejelentette, kiadják a színdarab szövegvégkönyvét, melynek írásában J. K. Rowling is közreműködött.

A könyv július 31-én, Harry Potter és az író nő születésnapján, 0:01 perckor jelenik meg az Egyesült Királyságban, éppen egy nappal a színházi premier után. Ott vesszük fel a történet fonalát, ahol nyolc évvel ezelőtt abbahagytuk az olvasást: tizenkilenc évvel Voldemort halála után. Mind a könyveket olvasók, mind a filmfanatikusok

ugyanott látták utoljára kedvenc hőseiket: Harry, Ron és Hermione integetnek a Roxfortba tartó gyermekeknek a kilenc és háromnegyedik vágányon.

Az új történet főszereplője Harry kisebbik fia, Albus Perselus Potter lesz, ám azoknak sem kell ag-

gódniuk, akik Harryből és barátáiból akarnak többet – ők is kaptak szerepet a színdarabban. A dráma szinopszisa szerint Harry a Mágiaügyi Minisztériumban dolgozik, Albus pedig ekkor kezdi első roxforti évét. Egyelőre ennyit lehet tudni a darabról, ám van még

egy információnk, méghozzá a cím: Harry Potter és az elátkozott gyermek. Mint tudjuk, a Harry Potter könyvek címei igen árulkodóak, így ez nem is igazán szorul magyarázatra.

Aki pedig nem bír júliusig várni a könyvre – amit egészen biztosan magyarul is ki fognak adni, valószínűleg egy időben az angol kiadással, de én azért biztos, ami biztos, előrendelem angolul –, az bármikor ellátogathat Harry Potter világának weboldalára, amit a www.pottermore.com-on érhet el. Ezen az oldalon folyamatosan friss hírekkel látják el a rajongókat, ezenkívül pedig sok szórakoztató tartalommal is rendelkezik. Az ide látogatókat roxforti házakba osztják, virtuális sétákra invitálják az Abszolúton és cikkeket ajánlanak nekik Rita Vitroltól vagy híreket a világ különböző varázslóiskoláiról. Ez év novemberében pedig érkezik egy új mozifilm a varázslóvilágból: Newt Scamander – akit az Oscar-díjas Eddie Redmayne alakít majd – története, a Legendás állatok és megfigyelésük, ami hetven évvel Harry roxfortos éve előtt játszódik. Így már teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy 2016 ismét Harry Potter éve lesz.

KELEMEN FANNI

Bodor Ádám 80

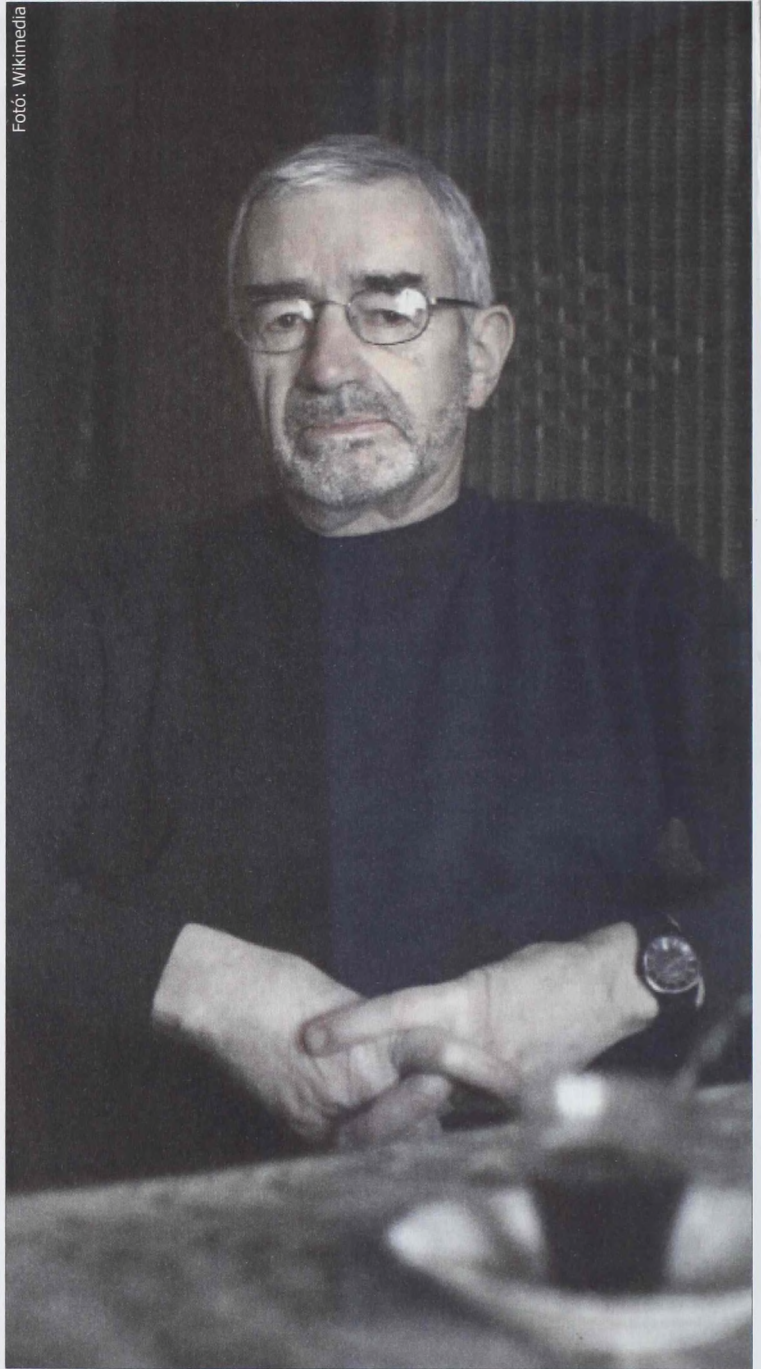
Kevés olyan ma is élő alakja van a magyar irodalmi közegnek, akik a huszadik század második felének meghatározó írói voltak. A Kossuth-díjas Bodor Ádám február 22-én töltötte be nyolcvanadik születésnapját, amit a magyarországi irodalmi élet is megünnepeelt.

A Petőfi Irodalmi Múzeumban Parti Nagy Lajossal beszélgetett, míg a HVG és a Litera irodalmi portál interjúval köszöntötte Bodor Ádámot, aki szerénynek, „zajos ünnepeléshez” nem méltónak írta le saját születésnapját. Bodor szerint írók számvetése 55-60 éves koruk körül szokott lenni, a 80. év pedig már túl késő ilyesmihez, így inkább csak tudomásul kell vennie a korát. Nem szereti, ha dicsérik, véleménye szerint írókhoz nem méltó. Ám hosszú karrierje alatt azért van mire büszkének lennie – ezt egy ország gondolja így. Bodor Ádám 1936-ban született Kolozsvárott. A román és erdélyi kultúra, a szegénység és a nélkülözés nagy hatással voltak későbbi munkáira is. 1952-ben letartóztatták államellenes összeesküvésért, 1965-ban jelent meg A tanú című novelláskötete, amivel bekerült az első Forrás című irodalmi folyóirat első nemzedékébe. Politikai és írói okok miatt 1982-ben áttelepült Magyarországra. Innentől kezdve a Magvetőnél jelentek meg írásai, többek közt az Eufrátesz Babilonnál és a Sinistra körzet. Utóbbi könyve tette őt közismert íróvá: a számos irodalmi díj közül 1986-ban elnyerte a József Attila-díjat, 2003-ban pedig a Kossuth-díjat ítélték oda neki.

Legutolsó, a Verhovina madarai: változatok végnapokra című kötet 2011-ben jelent meg. Bodor Ádám alakja és írásai megkerülhetetlen mindenkinek, aki egy kicsit is szeretne a kortárs magyar irodalomban tájékozott lenni. Bodor nemcsak nem szereti a skatulyákat, de szerinte nem is lehet művei alapján besorolni ilyen vagy olyan stílusba, és állítása szerint nincsenek példaképei, rokonlelkei a magyar irodalomból sem. Bodor erdélyi, de Tamási Áronnal ellentétben nem közvetít erdélyi-puritán idillt – írásai sokszor komorak, sötétek. Szülőhelyéről nem teljesen önként távozott, ráadásul politikai fogoly is volt. Fontos élménynek tartja a börtön éveit, amelyek alatt megtanulta, hogy „az ember integritása a legnagyobb kincs”, aminek elvesztése az emberi önbecsülés elvesztését is jelenti. A szegénységet többre tartja a gazdagságnál, mert szerinte az emberi ösztön erősebb tartalékait mozgósítja. Kritikus világlátása és irodalmi műveinek borús hangulata miatt pesszimista íróként tartják számon, ám ő nem tartja magát annak. Esterházy kritikája szerint is a Sinistra körzet című könyvben is csak „mások a fényviszonyok”, de az nem egyenlő a sötét környezettel. Bodor Ádám konok embernek tartja magát, és most, nyolcvanadik születésnapja után konokul hallgat. Már nem politikáz, de kétségkívül érdekli, milyen változásokon mennek keresztül Kelet-Közép-Európa országai. Reméljük, hogy tapasztalatait, gondolatait, érzéseit még olvashatjuk további kötetekben, így gazdagítva tovább a magyar irodalmat. Mert a Bodor-próza nélkül nem lennének azok, amik.

TAMÁS DOROTTYA

Foto: Wikimedia

Közkincs

SZERZŐ: HANNIBÁL

Davy Jones és Calypso

Davy Jones

Calypso istennő! Hol vagy?

Calypso

Mondj Jones, miért kerestél fel?
Milyen Tengeri szél hozott
Vissza régi Szerelmedhez?

Davy Jones

A szívem, mely szigeteden
Kis ládában dobog érted.

Calypso

Akkor hát menj érte Davy Jones.
A tíz év már régen lejárt.

Davy Jones

Mennék én, de neked adtam,
S várom, hogy visszaadd szívem.
Vagy teljesítsd be szavad,
Szíved nekem te is ad át.

Calypso

Oh, Jones! Tán nem is tudtad:
A Tenger mindent befogad,
Szó és az ajándék roncsként

Süllyed le és lent eltűnik.
Lásd, a Tengeren nem te vagy
Egyedül hajóskapitány.
Tengerészek jönnek-mennek...
Csak én maradok, Calypso.

Davy Jones

Önző Nőszemély! Atok Rád!
Szenvedj! Nem is! Légy halandó!
Kár volt vakon benned hinni!
Érted minden hiába volt!

Calypso

Hajózik el Kapitányom,

El ismeretlen vizekre.
Davy Jones csak vigye bánatát,
Nem tud ártani Tengernek.
Jön még új hajós, midig lesz,
De férfi le nem láncolhat,
Nincsen, ami határt szabhat,
Maradok örökre szabad!

Davy Jones

Vihar verdesi a hajót,
Bósz hullámok közelítnek.
Szívem szívéért folyton ver,
Gyűlölöm, hogy szeretnem kell.

Gasztrokalandok

Kolbice – vidéki ízek városi léptekhez

Mindig elérkezik az a pont egy fesztiválon, amikor kopogó szemmel kutatunk egy szimpatikus food truck után. A Kolbice így már sok fiatal szívébe belopta magát, de szerencsénkre nemcsak egy áttombolt koncert után csilapíthatjuk éhségünket ezzel a tölcséres finomsággal, hanem elég az Egyetemünkhöz közeli Kálvin téri metróaluljárót felkeresnünk, ha Kolbice-ra fáj a fogunk.

A kolbászézés sokéves múlta tekint vissza Magyarországon, ám kevesen adóznak már a hagyománynak, miszerint ellátogatunk kedvenc hentesünkhöz, ahol állva, papírtálcáról, mustárral és egy szelet kenyérral elfogyasz-

tunk egy kolbászt. A KOLBice egy kis kreativitással visszahozta ezt a rutint mindennapjainkba, igazodva a mai igényekhez és gasztrotrendekhez: egészséges, friss, gyors és nem drága. Metróhuzat, jegyellenőrök és rohanó emberek kavalkádja fogad a föld alatt, de siettünkben inycsiklandó illatok szállnak szimatunk felé. Ám a Lapker Zrt. által üzemeltetett Reinhold's KOLBice nemcsak a finom illatokkal, hanem újszerű és egészséges kínálatával is vonzza a vendégeket. Reggelire péksütemények közül választhatunk, ami mellé Has Bean kávé dukál, de teát is kortyolgathatunk. Természetesen egész nap kapható a fő attrakció, a speciális formájú, kenyértésztából készült tölcsér, többféle ízesítésű kolbászkával, szósszal, valamint különböző feltétekkel. Rámutathatunk az étlapon szereplő ajánlatok bármelyikére, de akár ösz-

sze is válogathatjuk saját ízlésünk szerint. Kétféle friss, ropogós tölcsér közül választhatunk: van magvas és gluténmentes. Ebbe kerül a szószok – ketchup, mustár, fűszeres majonéz és chili – bármilyen kombinációja. Majd sertéshúsból vagy csirkehúsból készített bajoros és magyaros fűszerezésű kolbászokkal egészül ki. Fontos megemlíteni, hogy hazai alapanyagok felhasználásával készül, és hústartalmuk meghaladja a 80 százalékot. De – kifejezetten vegetáriánusok kedvére – kapható hús nélküli, szója alapú kolbásszal is. Végezetül sajtszósszal, pirított hagymával, bacon szalonnával vagy bajor káposztával lehet megkoronázni. A KOLBice bővítette repertoárját, mégpedig a speciális tésztaköntösbe bújtatott Kolbdoggal, melyben három apró kolbász rejtőzik. Nemcsak az ételek,

hanem az italok terén is az egészség a fő szempont. Kaphatók úgynevezett Superjuice-ok, hidegen préselt zöldség- és gyümölcslevek, amelyek bővelkednek vitaminokban és ásványi anyagokban, ám hírből sem ismerik a tartósítószeret és egyéb adalékanyagokat. A nehezen ébredőket és a „buli után még nem egészen magukhoz térteket” a gyömbér alapú shotok várják. Ha csak pár perc maradt a következő előadásig, kérhetjük elvitelre, de elfogyaszthatjuk a falatozó sarokban, amit személyes látogatásom után bátran merek ajánlani. A mosolygós Zsuzsi, miközben készítette nekem a szószokkal teli és káposztával jól megpakolt tölcséremet, beavatott a Kolbice történetébe, büszkén mesélt a vendégektől érkezett dicséretekről és titokzatosan utalt egy-egy újdonságra, amik a közeljövőben kaphatók lesznek.

MENYHÉRT DORKA

Macaronnal színes a világ

Macaron... Kicsi, színes, vidám, édes. A cukrászok számára állandó kihívás, a pénztárcánknak szinte tabu, mégis bolondulunk ezért az apró süteményért, amit sokan csak „egy falatnyi mennyországnak” emlegetnek. Mi is valójában a macaron és hogy ért el ekkora sikert egy ilyen apró sütemény?

A kérdésre röviden választ adva a macaron nem más, mint tojásfehérje, liszt, cukor, no és persze az elengedhetetlen ételszínezék, azonban ha mélyebbre ásunk, láthatjuk, hogy a szinte már kultuszjelenségnek számító sütemény ennél sokkal több. A tökéletes macaron elkészítéséhez egyszerre van szükség kristály- és porcukorra, grammra pontosan lemért és pihentetett tojásfehérjére, kifejezetten mandulalisztra (esetleg örölt mandulára) és rengeteg türelemre, hogy saját sütőnket kiismerve pontosan eltaláljuk azt az ideális sütési hőmérsékletet, ahol már egy tized foknyi eltérés is befolyásolhatja a végeredményt. A kitartó munka eredménye ugyanakkor kifizetődik: megannyi színes, enyhén ropogós bu-

rok alatt található puha belső, amit általában egy lekváros vagy krémes réteg tapaszt össze. Bár a sütemények a XXI. században lettek igazán népszerűek, a macaron történelme egészen a reneszánszig nyúlik vissza – Szíriában leltek rá az első macaronhoz hasonló receptekre, állítólag az országban található mandulának köszönhetően. Később, egy pár száz éves receptkönyv szerint VIII.

Henrik egy lakással jutalmazta egyik szeretőjét, amiért megismertette vele az akkor még mandulás felfújtként emlegetett süteményt, majd 1552-ben Rabelais, francia író publikált először a „kis és kerek mandulás süteményről”. Az igazi „francia macaron” születését 1790-re datálják – ami meglepő módon csak 1993-ban ért New York városába –, illetve Pierre Hermé ötlete alapján 2005 óta rendezik meg a

párizsi „Jour du Macaron”, azaz a Macaron Napját. New York városa 2010-ben csatlakozott a mozgalomhoz, melynek lényege, hogy március 20-án a résztvevő cukrászdákban egy-egy ingyen macaronnal várják a betérő vendégeket, cserébe egy kisebb adományt remélve a gyűjtő dobozokba, amit jótékony célra fordítanak. Hazánkban idén ötödik alkalommal rendezik meg az eseményt, melynek különlegessége – tekintve, hogy 20-a idén vasárnapra esik –, hogy a neves kiállítók süteményei és a profi, illetve amatőr jelentkezőkkel gazdagított elmaradhatatlan macaron-készítő verseny mellett több gyerekprogrammal és koncerttel is várják az Erzsébet tere látogatókat. Hogy megéri-e ellátogatni hónap vége közeledtével az Akváriumban tartandó Macaron Napra közel 2000 forintért (elővételtben 1900 Ft, a helyszínen 2600 Ft a belépő), azt mindenkinek a fantáziájára – és a pénztárcájára – bízom, de ha más nem is, egy cukrászdát azért érdemes útba ejteni aznap. Aki még nem ismeri a macaront, annak azért, hogy megértse, mi is az örület oka egy ilyen apró falat sütemény körül. Aki pedig ismer-te? Nos, hát őket valószínűleg nem kell győzködni, hogy legalább egy macaronnyi boldogságot megérdemelnek a tavasz beköszöntének ünnepeire.

ZSILA HAJNALKA

Tavaszi zsongás a fővárosban

Március hónap beköszöntével immár hivatalosan is elérkezett a tavasz. Bár a tartósan jó idő még odébb van, egyre több olyan délután és hétvége akad, amikor kedve támad az embernek a szabadban tölteni az idejét. Ha már így áll a helyzet, miért ne használnánk ki a Budapest sokszínűségében rejlő lehetőségeket?

A magyar főváros ideális terep lehet a városnéző séták kedvelőinek, hiszen néhány perces gyaloglás árán más és más jellegű területekre keveredhetünk el kezdve a közép-kori hangulatú utcáktól az árnyas közparkokon át egészen a nyüzsgő vízparti korzókig. Mivel maga a Corvinus egyetem is a belváros tőszomszédságában fekszik, akár egy fárasztó egyetemi napot követően is elindulhatunk kiszellőztetni a fejünket.

Aki nem szeretne sokat sétálni, annak ajánlom a Sóház és a Bálna mögötti Nehru-partot, bár legtöbbször jó eséllyel már találkozott ezzel a hellyel. A Duna menti korzó megfelelő lehet piknikezésre, üldögélésre, mivel a turisták és a budapesti átlagemberek még nem nagyon fedték fel maguknak. Ha azonban pattanhatunk: csak egy megálló a Kálvin tér. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár felé indulva a VIII. kerületi Palotanegyedbe jutunk, amely díszes homlokzatú épületeivel, fákkal övezett kockaköves utcáival hangulatos sétákra ad lehetőséget. Ráadásul innen balra, az Astoria felé fordulva csak öt perc gyaloglás a Nemzeti Múzeum, ahol bármikor ki lehet ülni a jól ismert bejárati lépcsősorra. Ha azonban nyugodtabb környezetet igénylünk, akkor a Múzeummal szemközt a Duna felé indulva könnyen elérhető a Károlyi-kert, egy teljesen valószínűtlen csendsziget a belváros kö-

zépén. Budapest legrégebbi parkjai közé tartozik, területén állt régen a Károlyi-család palotája.

Ha valaki még nem ismerné, annak mindenképpen meg kell néznie a főváros feltörekvő bulinegyedét, Erzsébetvárost. A megközelítés legegyszerűbb és legszebb módja az, ha a Deák Ferenc térről a Madách tér felé haladva, a hatalmas vöröstéglás „diadalívén” át érünk el a Gózsdu-udvarhoz. Itt kedvünkre válogathatunk a vendéglátóhelyek között, vagy akár tovább is sétálhatunk a néhány éve felújított Kazinczy utcáig, a helyi zsidó kultúra gyöngyszeméig.

Még több helyre eljuthatunk, ha hajlandóak vagyunk nagyobb távolságokat is leküzdeni. A klisésnek tűnő, turistáktól nyüzsgő budai Vár meglátogatásába némi újdonságot csempészhetünk, ha a 2014-ben átadott Várkert Bazáron keresztül közelítjük meg. Fenn pedig érdemes tenni egy próbát a Várhegy Dunával ellentétes oldalán végignyúló Tóth Árpád sétány-

nyal. Természetesen piknikezésre választhatjuk az örök kedvenc Margitszigetet, vagy, ha a másik irányba merészkednénk, a Rákóczi híd budai hídfője melletti Kopasziigátat.

Akik már unják a gyaloglást, azok felpattanhatnak a BKK menetrend szerint közlekedő hajójáratainak egyikére – szerencsére a Budapest-bérlettel rendelkezők hétköznapokon ingyen használhatják. Rossz hír azonban, hogy a hajók újraindulására a téli időjárás végéig várni kell.

Persze könnyen lehet, hogy a régóta Pesten élő, lelkes városjárók számára a fenti helyek már mind ismertek. Nekik lehetnek ideálisak a különböző városnéző egyesületek által szervezett séták. Ezek a túrák általában egy tematika köré szerveződnek és ennek mentén mutatják be Budapest történetének egy szelét – legyen az az irodalmi élet, a közvilágítás vagy a kávéházak.

Ám a fentiek közül akármelyik lehetőséget választjuk is, egy biztos: Budapesten mindig akad felfedeznivaló.

OBERFRANK BALÁZS

CHM: egyetemi média mesterfokon

A címről könnyen egy férfi-magazin juthat az eszedbe, Kedves Érdeklődő, és bár a témát tekintve igencsak eltérő vizeken evezünk, a Corvinus Hallgatói Médiaközpont is legalább annyi izgalmat jelent tagjainak, mint az említett lap. Van tíz érvünk, hogy miért csatlakozz hozzánk.

Mi vagyunk az elsők

A Közgazdász újság 1951-es alapításával az első felsőoktatási lap Magyarországon. Ennek megfelelően rengeteg közéleti személyiség kezdte itt karrierjét – a teljesség igénye nélkül: Boronkay Tamás (A Világ-gazdaság egykori felelős szerkesztője), Bolgár György (Pulitzer-éremdíjas újságíró), Farkasházy Tivadar, Gálik Mihály (a BCE egyetemi tanára, a Magyar Rádió egykori szerkesztőségvezetője), Lambert Gábor (a Figyelő főszerkesztője), Vince Mátyás (az MTI egykori elnöke).

Három a magyar igazság – plusz egy

A szerkesztőséghez tartozik a Közgazdász újság, amelyet havonta

egyszer adunk ki; a Corvinus Online blog (corvinusonline.blog.hu); a CorvinusTV, amely az egyetemi élet fontos eseményeit örökíti meg; illetve a tematikus magazin, a Corvinus Offline.

Több mint egyszerű média

A szerkesztőséghez csatlakozók az alapvető újságíró, fotós, riporter, operatőri feladatok mellett kipróbálhatják magukat az olvasószervezésben, a hirdetésszervezésben, az emberierőforrás-menedzsmentben és még több kisebb területen is. Sokoldalúak vagyunk, az egyes területek pedig bármikor átjárhatóak.

Vállalati szintű profizmus

Profí teljesítményértékelő rendszerünk és az emberi erőforrással foglalkozó HR-csapatunk van, amely azért felel, hogy a Médiaközpont-hoz csatlakozók munkájukkal a lehető legjobban építsék önmagukat, a szervezetet és a szerkesztőség egészét. Gyakori szakmai tréningjeinknek köszönhetően pedig mindenki elsajátíthatja (legalább) a szakmai alapokat az adott területen.

Csoportközpontúság

Nyilvánvaló, hogy közösségként működünk, gondolkodunk, hiszen

csak együtt tudunk nagyot alkotni. Ennek megfelelően mindig meghallgatjuk és kikérjük egymás véleményét a fontos kérdéseket illetően.

Egyéni fejlődés

A tapasztaltabb tagok egyenként is odafigyelnek a feltörekvő újakra, illetve a golyákra, hogy mindenki a saját tempójában, a számára megfelelő irányba fejlődhessen.

Finom a kávé

Nagyon sok egyetemista kezdi kávéfőzéssel a karrierjét a megfelelő „plusz” hiányában. Mi ez utóbbit nyújtjuk neked, ha csatlakozol hozzánk. És nem utolsó sorban tényleg finom kávét főzhetsz magadnak napközben a saját szerkesztőségi helyiségünkben (E épület 233-as szoba), ahova beülhetsz dumálni, tanulni vagy akár relaxálni is.

Hiánypótlóak vagyunk

Az alapszakon nincs elég idő gyakorlatban megmutatni, amiről elméletben tanultok. Emiatt is remek lehetőség a médiaközpont – nem csak kommunikáció szakosoknak, hiszen a média alapos ismerete mindenkinek a hasznára válhat.

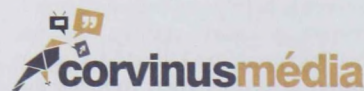
Ugródeszka

Nem túlzunk, ha azt mondjuk, az egy-két éves CHM-es munka hatalmas előnyt jelent egy állásinterjúban. A hallgatók többségének nincs releváns munkatapasztalat, így akik nálunk belevetnek magukat a média világába, könnyebben tudnak elhelyezkedni.

Nem (csak) a profikat keressük

Bátran jelentkezz a Médiaközpontba akkor is, ha lelkes vagy, és jónak érzed magad valamiben, ami kapcsolódik a tevékenységi köreinkhez, de nincs még tapasztalatod. Akiket keresünk – a teljesség igénye nélkül: újságíró (blog, újság), operatőr, riporter, vágó, olvasószerveztő/korrektor, fotós, HR-es, dizájnér/képszerkesztő.

Ha csatlakoznál hozzánk, írd e-mailt az info@corvinusmedia.hu címre, vagy gyere el infóestünkre március 22-én 17:30-kor (C 107).

Pazarlás jótékonyan

Február elején érkeztek a hírek, melyek szerint Franciaország lett az első olyan ország, ahol a bevásárlóközpontok nagy részét törvényileg kötelezték az el nem adott ételek jótékony célokra való bocsátására. De miért dobja ki vagy semmisíti meg a mai napig a világ szinte összes áruháza a megmaradt élelmiszert, amikor az éhezés és az elegendő táplálékhoz való hozzájutás hiánya még mindig egy olyan probléma, ami a Föld lakosságának lényeges hányadát érinti?

Talán nehezen tudjuk elképzelni, hogy egy bevásárlást követően három tele kosarunk egyikét elejtjük, majd azzal mit sem törődve folytatjuk utunkat haza. Pedig pontosan ezt teszi a világ legtöbb országa. Évről évre tökéletesen fogyasztható ételeink több mint harmada leli vég-ső nyughelyét egy hulladékgyűjtő telepen: például az Egyesült Államok által évente kidobott ételek hétszázharminc stadiont tudnának

megtölteni. A boltok polcain található áruk felhalmozásának pszichológiai oka van, a tömött sorok ugyanis ösztönzik a vásárlást, míg az „utolsó pár darab”-jelenség arra utalhat, hogy a termékekkel van valami baj, ezért maradtak az állványon. Ám ennek a túlzott mennyiségnek a velejárója a túlzott veszteség, melynek kezelése erkölcsi és környezettudatossági szempontokból nem helyes módon történik. Az árukat nem tárolhatják addig, ameddig el nem fogynak, a szavatossági idő lejártához közeledő termékeket pedig senki sem veszi meg szívesen, és ennek a folyamatnak a végállomása a hul-

ladéktároló konténer, majd pedig a szeméttelp. Azonkívül, hogy az elfogyasztható élelmiszerek kidobása értelmetlen és felesleges luxus, több, más jellegű problémát is felvet. Amikor a világ egyes részeit aszály sújtja, mégis olyan növényeket öntöznek, melyeket sosem fognak elfogyasztani, az ételkidobás gazdasági probléma. Amikor pedig levegőtől elzárt helyen hagyják az élelmiszereket lebomlani, metán keletkezik, amely a globális felmelegedéshez és a meleg benntartásához sokkal jobban hozzájáruló üvegházhatású gáz, mint a szén-dioxid.

Így tehát egy több nézőpontból is ár-talmas és felháborító a helyzet, nem sokkal ezelőtt azonban Franciaországból megindult egy pozitív irányú változás. A jótékonykodásnak, ugyanúgy, mint minden másnak is, ára van. Az adományokat csomagolni, tárolni, szállítani kell, ami mind-mind pénzbe kerül, így a bevásárlóközpontok jobban járnak, ha egyszerűen kidobják a maradékot, néhányuk pedig egészségügyi okokra hivatkozik, amikor adományozásról van szó, pedig a szavatossági idő után is fogyasztható a legtöbb termék. A csomagoláson feltüntetett dátum csak az az időtartam, ameddig az árucikk a legfrissebb, és ameddig az eladó felelősséget vállal azért, hogy a termék hibátlan állapotú. Másik, kevésbé ismert tény pedig, hogy a legtöbb országban, így például az Egyesült Államokban sem állíthat-nak bíróság elé olyan személyeket, akik jótékony céllal, jó szándékkal adományoznak élelmiszert. Remélhetőleg Franciaország példáját egyre több ország fogja követni a jövőben törvénybe iktatva a megmaradt ételek eladományozását. Addig pedig próbáljuk meg csökkenteni személyes hozzájárulásunkat a fogyasztható ételek egyenes útjához a szeméttelpig: csak olyan árut tegyünk a kosarunkba, amelyet garantáltan elfogyasztunk.

ALMÁSI FANNI

Az internet pöcegödrei

Biztos mindenki találkozott már a legnépszerűbb közösségi oldalon böngészve a különböző, lájkvadász bullshitblogok tolakodó, harsány és figyelemfelkeltő cikkeivel. A mindenegyben blog és társai az internet szennye-lennek gyűjtőhelyei, a 9gag ol-dalcsúsított változatai, melyek a kevésbé tájékozott, gyanútlan felhasználók megtévesztésére szaksodtak.

annyan szeretnénk, de sokan nem látják ennek a hátulütőit. Szerencsére a második x-et a közelmúltban betöltött korosztály és még inkább az utána következő generáció könnyebben látja át az új rendet. A digitális szakadék túlóldalán vagy ezen az oldalán, de éppen hogy a szélén levők azonban a megfelelési kényszer miatt rosszul értelmezhetik az internet ilyen elemeit. A mindenre rácsodálkozó naivitás és a médiatudatosság hiánya együttesen vezethet az Index igen érdekes kísérletében nemrég bemutatott (Nem a gyerekeket kell féltetni az internettől, hanem a nyugdíjasokat – Hanula Zsolt, 2015.09.10.) problémák és veszélyek megjelenéséhez. Az idősebb korosztály naivitására szokás fogni az internet szennye iránti fogékonyságukat, azonban ez nem ilyen egyszerű. Aki nem ebben a világban nőtt fel és későn kapcsolódott be a digitális forradalom vívmányaiba, azokat könnyen és jogosan magukkal ragadják a hangzatos címek és Coelho-

idézetekkel inspiráló cicás gifek. Az újmédia zsongása, a rengeteg új lehetőség, a kinyíló világ és nem utolsósorban az összetartozás élményének látszata sokakat megtéveszthet. A médiatudományban erre a jelenségre találták ki a „fear of missing out” (FOMO) kifejezést, vagyis ez a korosztály nem akar kimaradni semmiből, amit a fiatalabbaknál lát. Ők azok, akik rákattintanak a villogó, felugró reklámokra, megnyitják a meztelen képeket, amiken keresztül vírusokat töltenek a gépükre és bedőlnek a kamuhíreknek. Ha a közösségi oldalon találkoznak egy akármilyen oldal írásával, legyen az akár a legnagyobb átverés, képesek maradéktalanul hinni benne, egyetemes igazságként elfogadni az abban leírtakat. Ezt a jelenséget használják ki a különböző lájkvadász konteóblogok, ahol a cicás képektől és kamu Coelho-idézektől kezdve a legdurvább rasszista uszításig sok minden megtalálható. A tiszta

szem elválasztása az ocsútól bizonyos gyakorlatot és háttérismereket kíván, a tisztánlátáshoz ezek elengedhetetlenek, különben durván torzulhat a világról alkotott képünk. Például egy akármilyen online hírportál politikai írásának világos értelmezéséhez elengedhetetlen az adott szerkesztőség világnézetének, elköteleződésének ismerete. Ennek hiánya pedig nem kizárólag az illető hibája; a médiatudatosság oktatása legalább olyan fontos lenne napjainkban, mint a matematika vagy a történelem. Ehhez képest az iskolákban informatika órán gyakorlatilag nem kerül elő a téma, így a kevésbé tájékozott fiatalok is a szennyblogok és álhíroldalak hálójába kerülhetnek, az idősebb generációról nem is beszélve. Míg az előbbieik felkészítése a közoktatáson keresztül, az általános digitális ismeretek felhasználásával viszonylag könnyű feladat lenne, addig a digitális analfabétizmus által érintett csoportok tanítása sokkal több nehézséggel járna, de egyelőre úgy tűnik, erre központi akarat nem is igazán van.

HORVÁTH MÁTÉ

A vegánizmus és hátulütői

A diéták trendjében könnyű elveszni; manapság minden évben tucatnyi új, fogyást ígérő étrendváltoztatásra sarkaló életfilozófia jelenik meg. A vegánizmus közel sem új keletű, ám az újmédiának köszönhetően a legdivatosabb és legfelkapottabb lett. A paleolit lejárt lemez, itt vannak a vegánok.

A vegánizmust és a vegetarianizmust sokan összekeverhetik, habár a köztük lévő különbség igen nagy. A vegetáriánusok csak a húst vonják meg étrendjükből. Ennek különböző okai lehetnek: a legtöbb esetben etikai okokra hivatkozva nem fogyasztanak állathúst. A peszketáriánok eggyel megengetőbbek, a halakat magába foglaló étrendet fogyasztanak. Bár a kínálat növekedése miatt a húsfogyasztást akár már hazánkban is könnyen ki lehet kerülni, sokszor azonban a dolgok mégsem olyan egyszerűek az fogyasztók számá-

ra. Egy kutatás során minden harmadik vegetáriánus bevallotta, hogy szokott részegen húst enni. Ha pedig az alkoholtól szerzett kontrollvesztés okoz egy ösztönös hűsevést, akkor nem egyszerűen étrendváltásról, hanem kontrollált evési szokásokról beszélünk. A vegánizmus mindent szeret kontrollálni, ezért sokkal inkább hasonlít egy „életérzéshez”, mint egy étrendhez.

A „hívók” húsmentesen és állati származékot tartalmazó ételek, kozmetikai termékek és ruhák nélkül élnek. A környezetszennyezés és -rombolás megállítása, illetve az állatok méltóságának visszaadása közel sem olyan egyszerű, mint a vegánizmus divathulláma. Védjük az állatokat – de biztos, hogy jól teszünk nekik és magunknak, ha velük is úgymond túlságosan politikailag korrektek akarunk lenni?

Az egészség megszállottságának korábban nehéz eldönteni, mi egyszerű és mi túlzás. Hazánk étkezési szokásai nagyon messze állnak a vegánizmus életfilozófiájától, ezért a vegán étrend választása esetén alaposan szembe kell menni a ma-

gyarországi éttermi szolgáltatások és hipermarketek nyújtotta kínálattal. A bioboltokat és a kizárólagosan növényi alapokból való főzést pedig anyagiak és időigényesség miatt kevesen engedhetik meg maguknak. A szociálpszichológusok úgy tartják, hogy az evészavarok vonzzák be a különböző mentális betegségeket az elmúlt évtizedekben. Így a vegánizmus is könnyen fordulhat át az étkezési szokások kontrollálásába és megszállottságba, ami orthorexiához, esetleg anorexia nervosához vezethet.

A másik oldalról nézve viszont tény, hogy a húsiparban túrtermelési tendenciák figyelhetőek meg, és a sokszor kegyetlen körülmények között tartott állatok a mi szervezetünknek sem tesznek jót. Ez esetben is a harmóniára törekvés a fontos, ami első körben belülről kell, hogy jöjjön. Ha valakinek a vegán étrend adja meg a kiegyensúlyozottságot, nincs miért felesleges társadalmi félelmeket állítani a változó evési szokásokkal szemben.

TAMÁS DOROTTYA

IMPRESSZUM

corvinusmedia

közgazdász

MAGYARORSZÁG LEGRÉGBBEN
MEGJELENŐ FELSŐOKTATÁSI LAPJA
ALAPÍTVA 1951

FŐSZERKESZTŐ: Pekoli Miklós
(miklos.pekoli@corvinusmedia.hu)

Felelős szerkesztő: Bogatin Bence

ROVATVEZETŐK:

Bogatin Bence (Kultúra)
Bujdosó Beáta Zita (Kávéház)
Dengyel Dóra (Közélet)
Metzler Viktória (Köz hír)
Murger Szilvia (Köz tudat)
Rubin Eszter (Köz ügy)
Szalai Réka (Köz pont)

Valentinyi Júlia (Corvinus World)

OLVASÓSZERKESZTŐ:
Csejtei Dóra, Horváth Zsófia, Koskó Barbara

NYELVI LEKTORÁLÁS:

Matthew Kery

GRAFIKA:

Rajnai Gábor

TERJESZTÉS:

Illés Roland

Kiadja a Budapesti Corvinus Egyetem
rektora és a HÖK elnöke

NYOMDA: Topbalaton Kft.

SZERKESZTŐSÉG:

Corvinus Hallgatói Médiaközpont –
Budapesti Corvinus Egyetem
1093 Budapest, Fővám tér 8.,
II. emelet 233. Iroda

Tel.: 06-1-482-5603,

E-mail: info@corvinusmedia.hu

Web: www.corvinusmedia.hu

ISSN: 0230-7529

A HÓNAP FOTÓJA

FOTÓ: HORVÁTH MÁTÉ